

DIAŁÓG

Kresťanský diskusný mesačník

VI. ročník ● 2/2013

PENIAZE Z KOŠÍKA

Počúvajte Rádio7 na frekvenciách

103,6 MHz v Bratislave

107,4 MHz v Novom Meste nad Váhom

107,7 MHz v Banskej Bystrici

Na celom území SR cez satelit **Astra 3B** alebo cez internet na **www.radio7.sk**

Vysielame modernú kresťanskú hudbu od domácich i zahraničných interpretov, krátke duchovné povzbudenia, poradenské a diskusné relácie, informácie o dianí vo svete i cirkvi a mnoho iného.

Rádio7 je mediálnym projektom občianskeho združenia TWR media so sídlom:

Banšelova 17, Bratislava

tel.: 02 / 43 41 19 11

č. účtu: 2629010483/1100

Počúvajte nás a podporte naše vysielanie!

rádio

Mediálny partner Dialógu

O B S A H

FÓRUM	4
PRI ŠÁLKE... s Milanom Čičelom	5
POZDRAV Z CHORVÁTKA Jiří Dohnal	10
PENIAZE Z KOŠÍKA	12
BAČA, KONFUCIUS... Tibor Máhrík	20
ZÁPISKY Z AFGANISTANU por. Marián Bodolló	22
PREDSTAVUJEME Matěj Hájek	23
VÝPREDAJ SPRAVODLIVOSTI Štefan Markuš	26
DIALÓG MLADÝCH Horory sú cool	27

Pri zborových objednávkach je odporúčaná predajná cena do 2,20 €, (podľa zborových dotácií)

Individuálne objednávky: cena + poštovné

PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET: 262 104 1859/1100, Variabilný symbol: 1013

Redakčná rada: Štefan Markuš (predseda), Tibor Máhrík, Bohuslav Piatko, Rastislav Šteško **Šéfredaktor:** Bohuslav Piatko, bpiatko@internet.sk **Redakcia:** Ľuboslava Straková, Jozef Uhlík, Eva Bechná, Barbara Turčíková (Žilina), Gabriel Gajdos (webmajster), e-mail: gabriel.gajdos@cb.sk **Dizajn a grafické spracovanie:** Martin Piatko

Sídlo vydavateľa, adresa redakcie: Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, IČO: 35 757 43,

č. tel.: 02 207 11 468 e-mail: svatava@internet.sk, web: www.mediasvatava.sk

Vydavateľ: Media Svatava, spol. s r.o. **Vyšlo:** 15. 2. 2013 **Tlač:** Transmedic Slovakia, s.r.o.

Predná strana obálky: Foto: Ľubo Bechný

EV: 2670/08 ISSN: 1337-6985

Prepáčte, zabudol som

„Prepáčte, zabudol som.“ To sú slová, ktoré odo mňa dostal e-mailom Bohuslav Piatko, keď sa ma pýtal, prečo som mu neposlal do dohodnutého termínu moje zamyslenie do tohto časopisu.

Vrátil som sa práve od zverolekára s našim štvormesačný šteniatkom. Museli mu vyberať stehy, lebo pred 10 dňami bolo na operácii. Keď som sa prezliekol do domáceho, sadol som si k počítaču a ten ma už radostne vítal správou: Máte 1 neprečítaný e-mail. Otvoril som ho a tam stála správa. „Dobrý deň, pán kazateľ! Je už 6 dní po uzávierke a ja nemám od Vás Duchovné slovo.“ Čelo mi okamžite zalial pot, zahanbil som sa: „Ako som na to len mohol zabudnúť!“

Sme ľudia, a to, že zabudneme, sa môže stať každému z nás. Avšak mali by sme si dať pozor na to, na čo zabúdame (a niekedy i na to, ako často zabúdame). Pán Ježiš nám povedal, aby sme, kým očakávame jeho príchod, bdeli. Vyzýva nás, aby sme boli vždy pripravení, lebo nevieme ani dňa ani hodinu, kedy príde: „*O tom dni alebo hodine však nevie nikto – ani anjeli v nebi, ani Syn, iba Otec. Majte sa na pozore, bdejte! Veď nevíte, kedy príde ten čas,*“ (Mk 13, 32–33). Možno práve pôjdeme z obeda, možno z práce, možno od zverolekára, možno z ihriska s našimi deťmi. Nevieme kedy, ale vieme iste, že raz zaznie hlas: „Si pripravený?“

V ten deň slová ako „Prepáčte, zabudol som,“ neobstoja. Šéfredaktor Dialógu bol ku mne milosrdný, dal mi deň navyiac, aby som sa na dohodnutú úlohu pripravil. Aj Pán Boh je k nám milosrdný. Už 2000 rokov zdržuje deň súdu a natahuje čas milosti, aby sme sa mohli pripraviť na chvíľu, keď si príde pre svoju cirkev a keď sa nás opýta: „Ste pripravení?“

Čo mu vtedy odpovieme? Sme pripravení tak, aby dnes v noci mohol prísť náš Spasiteľ? Kde nás nájde, keď príde? Zavrtaných vo svojich problémoch, zavrtaných v problémoch nášho zboru, zavrtaných v problémoch našich zamestnaní, v problémoch našich rodín, alebo nás nájde v modlitbe očakávajúcich Jeho príchod?

Čakať samozrejme neznamená nerobiť nič. Nedávno som mal ísť pomôcť riaditeľke miestneho Centra voľného času v Trenčíne na stretnutie s pánom, ktorý robí pre nich nové internetové stránky. Avšak nevedela mi však presne povedať, kedy dotýčny pán príde a tak sme sa dohodli, pretože to mám k nim len 5 minút od domu, že keď dotýčny pán príde, tak mi zavolá. Stretnutie sa malo uskutočniť okolo 14. hodiny. Ja som sa pre istotu obliekol už o 13. 30 a oblečený som čakal pri telefóne, kedy zazvoní. 14. 00 nič, 14. 15 nič, 14.30 nič, 14.45 nič, 15.00 nič, 15.15 konečne zazvonil, vyskočil som, ale bola to správa, že stretnutie sa ruší. Čakal som skoro dve hodiny a nič som nerobil, lebo už-úž som očakával, že telefón zazvoní, ale nestalo sa tak a ja som tak prepásol dobrý a vhodný čas na prácu.

Čakať neznamená nič nerobiť. Znamená to pracovať až do poslednej chvíle, aby sa náhodou nestalo, že by sme prepásli nejaké dobré dielo, ktoré sme mali vykonať: „*Veď sme jeho dielo, stvorenie v Kristovi Ježišovi na to, aby sme konali dobré skutky, ktoré nám Boh už vopred pripravil,*“ (Ef 2, 10). To by sa potom ľahko stalo, že by z našich úst zaznelo: „Prepáčte, zabudol som.“

Sme cirkev očakávajúca, ale zároveň i pracujúca. Jedno bez druhého byť nemôže. Nedá sa len čakať, lebo inak neprinesieme očakávané ovocie, ktoré Pán Boh očakáva, že prinesieme: „*Pán mu povedal: Zlý a lenivý sluha! Vedel si, že žnem, kde som nesial, a zbieram, kde som nerozšýpal. Mal si teda dať moje peniaze peňažníkom a ja by som si bol po návrate vzal svoj majetok aj s úrokom,*“ (Mt 25, 26–27). A nedá sa ani len pracovať, pretože potom sa ľahko stane, že na úkor svojej práce prepasieme volanie na svadbu baránkovu: „*Opäť poslal iných sluhov so slovami: Povedzte pozvaným: Hostinu som už prichystal, voly a krmny dobytok som pozabíjal a všetko je hotové. Podte na svadbu! Pozvaní však na to nedbali a odišli, jeden na svoje pole, druhý za svojim obchodom,*“ (Mt 22, 4–5). A keď sa spamätáme, tak potom už bude neskoro, zostaneme stáť vonku pred dverami a tam bude plač a škripanie zubov.

Dajme si pozor, aby sme v čase Božieho príchodu nemuseli stáť pred Kristom zaskočení a nepripravení. Aby sme nemuseli povedať: „Prepáčte, zabudol som!“

ĽUDOVÍT
FEKETE
(Autor je
kazateľom CB
v Trenčíne.)

NAPÍSAĽI STE NÁM

www.mediasvatava.sk / bpiatko@internet.sk

AD: Čo je kázanie?, Dialóg 1/2013

K viere som nebola vedená, iba cez prázdniny som so starkou občas išla do kostola. Boha som nehládala, problémy som nemala, ale raz, keď som mala 13 rokov sa ma na kázni dotklo slovo J 3, 16.

Bol to zázrak, milosť, lebo som hneď uverila a prijala Pána Ježiša Krista.

Teda z vlastnej skúsenosti viem, že samotné Božie slovo má moc zmeniť človeka.

Milujem Boha a tú veľkú radosť chcem zdieľať – najlepšie sa to dá s tými, ktorí to tiež tak vnímajú, teda v spoločenstve Božích detí. Nedelne bohoslužby sú pre mňa časom oslavy. Vtedy by sa mal Boží ľud zísť k chvále, k radostným, priam buráčajúcim chválam.

Preto nechodím do kostola – je to tam ako na pohrebe. Podľa mňa, na hlavných nedeľných bohoslužbách sa má hlavne radostným spevom chváliť Boha a ďakovať mu. Na 2. miesto by som dala modlitby, tiež hlavne ďakovné a až na 3. miesto kázeň – a tá by tiež mala byť vyvyšujúca Boha (a krátka). Myslím si, že toto nie je čas na (hlbšie) vyučovanie. Isto tu má zaznieť evanjelium, Božie slovo, ale len v krátkosti, samozrejme, čo najzrozumiteľnejšie. Nemal by to byť ani priestor pre „tvorivosť“, akékoľvek sebaapredvádzanie kážuceho. Na to sú ideálne prednášky, besedy a iné stretnutia,

nie bohoslužby. Vyučovanie by malo byť na biblických hodinách. Vtedy by aj malo byť dopredu oznámené, aké verše z Biblie sa budú preberať, aby bola možnosť dopredu sa nad vykladaným slovom zamyslieť a prípadne sa aj aktívne zapojiť. Na bohoslužbách by mohli byť aj krátke svedectvá o Božej pomoci.

Dalo by sa spojiť bohoslužby s biblickou, tak, ako sa spájajú s modlitebnou, príp. so spoločným obedom, besedou,... ale chce to prestávky medzi tými blokmi. Teda, ak ľuďom nevyhovuje chodiť do zboru viackrát za týždeň (napr. v stredu na biblickú a v nedeľu na bohoslužby), môžu v nedeľu absolvovať viac blokov, ak sa na to cítia, že to zvládnu. No môžem si tu ja predstavovať koľko chcem, aj tak sa to zrejme nezmení...

Kazatelia sú ľudia a väčšinou sa ich človečine nevyhneme, teda budeme počúvať aj to, čo si mohli na kázni odpustiť. Čo mi viac prekáža je, že sú na jednom mieste aj viac rokov. Mali by po 5-7 rokoch zmeniť pôsobisko. A v čom sa aj s manželom zhodneme, že treba vieru hlavne žiť – nie počúvať, študovať, ...ale konať skutky – pomáhať núdznym. Nepáči sa mi, keď deti, dorast, mládež chodia na tábory, ktoré nie sú aspoň z časti pracovné. Je to veľká škoda!

Jana Kaučáriková

(Členka ECAV, navštevuje CB v Dolnom Kubíne.)

PROSÍME VÁS, DARUJTE 2% ZO SVOJICH

UŽ ZAPLATENÝCH DANÍ A POMÔŽTE SKVALITNIŤ ŽIVOT STARÝM, NEVLÁDNYM, MENTÁLNE A TELESNE POSTIHNUTÝM SPOĽUOBČANOM.

ĎAKUJEME

Diakonické združenie Betánia,

Partizánska 6, 811 03 Bratislava
Právna forma: účelové zariadenie cirkvi.
IČO:30849667
Č. ú.: Tatra banka: 2627845292/1100

Betánia Bratislava, n. o.

Partizánska 6, 811 03 Bratislava
Právna forma: nezisková org.
IČO: 36077445
Č. ú.: Tatra banka: 2626844714/1100

Betánia Senec, n. o.

Štefánikova 74, 903 01 Senec
Právna forma: nezisková org.
IČO:36077470
Č. ú.:Tatra banka: 2629856227/1100

Betánia Kalinovo, n. o.

Hrabovo 771, 985 01 Kalinovo
Právna forma: nezisková org.
IČO: 31908624
Č. ú.: Volksbank: 4330032505/3100

PRI ŠÁLKE S... MILANOM ČÍČELOM

sa BOHUSLAV PIATKO porozprával

O OTVORENOSTI A UZAVRETOSTI CIRKVI

MILAN ČÍČEL

Pracoval v občianskom združení D3, Centrum aplikovanej etiky od roku 2001. V Nadácii Integra pracoval od jej vzniku v roku 1995. V konzultačnej firme FBE s. r. o. pracoval od roku 1991. V období pred rokom 1989 pracoval na ŠDVÚ, kde bol dlhoročným spolupracovníkom Milana Jurču, spolu s Danielom Rausom a Danielom Lacom. Svoj profesionálny život začal na Ústave technickej kybernetiky SAV, v roku 1965. Počas celého profesionálneho života úzko spolupracoval s misijnou organizáciou The Navigators, USA. S manželkou Boženou majú 3 dcéry a 8 vnúčat.

Cirkev sa odjakživa v tej, či onej podobe venovala charite, pomoci núdznym, sociálnym problémom. Jedine éra vlády komunistov to prerušila. Tá sa skončila, cirkvám sa otvorili dvere na realizáciu týchto ideí a zrazu sa to začalo diať mimo cirkvi. Čo vás, zakladateľov občianskych združení, k tomu v 90. rokoch viedlo?

Najskôr treba predoslať, že ak sa charitatívne aktivity nevykonávajú v organizačnej, či dokonca právnej nadväznosti na inštitúciu cirkvi, to ešte neznamená, že je oddelená od Cirkvi. Za našim snažením využívať formu občianskych združení stálo úsilie osloviť evanjeliom ľudí mimo cirkvi. V misijnom úsilí potom boli rozhodujúce dva základné faktory, ktoré som už spomenul v našej besede pred rokom. Bola to predovšetkým otázka **identity**. Keď chceš osloviť ľudí z prostredia

mimo cirkvi evanjeliom a oslovíš ich ako misionár, tak to znie inak, ako keď sa predstavíš ako učiteľ, alebo riaditeľ cirkevnej školy. Misionára vnímajú ľudia ako človeka, ktorý prichádza ovplyvňovať ich myslenie, ako istý nátlak a nie pomoc. Nie je to príjemný začiatok dialógu s neveriacim človekom. To už ani nehovorím o kresťanskom jazyku, ktorý je neraz úplne nezrozumiteľný ľuďom, ktorí stoja mimo cirkevného prostredia. Druhým dôvodom bolo **financovanie**. Medzi nami bolo oveľa viac ľudí so záujmom slúžiť iným, ako bolo v možnostiach cirkvi tento záujem financovať.

Z toho vyplýva, že zakladatelia občianskych združení boli veriaci?

Áno, no súčasne musím povedať, že to neboli ľudia z jednej, našej cirkvi. Ale väčšinou išlo o auten- ►

tických, hlboko veriacich kresťanov z rôznych denominácií.

Za dvadsať rokov sa dôvody pre vývoj, ktorý ste začali zmenili?

Ak sa teraz, po rokoch, pozerám späť, tak by som tie dôvody v prospech mimovládnych organizácií ešte prehľbil. Prvý, ktorý si dnes uvedomujem patrí do kategórie **teologických** dôvodov. V priebehu rokov pôsobenia v treťom sektore som si uvedomil, že prebudecké cirkvi kladli a kladú veľký dôraz na osobnú vieru a menší dôraz na sociálnu angažovanosť. Po páde totality sa stalo jasným, že je veľmi dobré, keď sa prehlbuje osobná vieru, ale nemalo by to pri tom zostať. Chtiac-nechtiac sa však na ciele sociálnych projektov náš veriaci človek pozerá ako na duchovne menej významné projekty, lebo vo viere nepomáhajú tak účinne ako práca v cirkvi. Nebezpečenstvo takéhoto „duchovného“ postoja je, že naša vieru neodpovedá na otázky, s ktorými ľudia v skutočnosti žijú. Na druhej strane, väčšie denominácie, ktoré sa usilujú zúčastňovať sa na vládne veci verejných využívajú k tomu inštitucionálne prostriedky. Potom však majú tendenciu vynucovať si šírenie evanjelia inštitucionálne, prostredníctvom zákonov, vzdelávania, sociálnych služieb, atď a v politickom zápase nedoceňujú dôležitosť osobného duchovného rozvoja. Dnes môžeme povedať, že dívať sa z hľadiska vlastného teologického presvedčenia na druhých zvrchu, je nesprávne. Správne je sledovať oba ciele: osobný rast i sociálnu zodpovednosť. Musíme sa naučiť vnímať iných, s iným presvedčením, ako svojich rovnocenných partnerov v zápase s neverou.

Nie je namieste obava, že individuálnu vieru zahľti snaha o prienik smerom von?

No, predovšetkým – vieru človeka, ktorý vykročí týmto smerom, musí mať dostatočne hlboké základy. Ale pre vieru je rovnako nebezpečné aj uzavretie sa do seba. Spoločnosť uzavretá do seba stráca relevanciu s okolím. Jednoducho, keď sa kresťanská komunita uzavrie do

seba, stane sa rezerváciou. V súčasnom svete nemožno dlhodobo existovať bez kontaktu so všeobecnou kultúrou. Charakter kresťana sa upevňuje aj mimo cirkvi, nie iba v cirkvi. Málokto môže privedie k Bohu iba kázeň v kostole, ale životné svedectvo priateľa ho k Bohu priviesť môže. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že človek, ktorý chce vykročiť na cestu plnú áut a ľudí, musí najskôr prejsť úzkym chodníkom svojho osobného duchovného rozvoja. Inak na ceste neprežije.

Mohol by si uviesť nejaký konkrétny príklad?

Tých je veľa. Typickým príkladom uvedeného misijného prístupu je ZŠ Narnia a gymnázium C. S. Lewisa. Dnes tieto školy majú približne 700 žiakov a pritom možno 90 % študentov pochádza z neveriacich rodín. Tieto školy teda nie sú kresťanské, v zmysle, že sú navštevované iba veriacimi študentmi. Sú to skôr misijné školy. Vedenia škôl chcú cielavedome osloviť ľudí všeobecného kultúrneho prostredia modernými parametrami vzdelávania. Okrem kvalitného vzdelávania zameraného aj na rozvoj schopností študovať na zahraničných univerzitách, zakladatelia vtlačili škole charakter hodnotového a charakterového rozvoja študentov. Predpokladám, že dnes cieľom nie je ani tak konverzia študentov ale poznanie, že žiť kresťan-sky je zmysluplné. Tým študentom, ktorí však usilujú o prehĺbenie duchovného života to umožňujú mimoškolské aktivity. V procese duchovného dozrievania je možno nejakých 50–60 študentov.

Ako vás v tých začiatkoch prijala spoločnosť – po tvojom „všeobecné kultúrne prostredie“? Veď ste netajili svoj kresťanský pôvod.

Ako bol tento vývoj úspešný môže nakoniec posúdiť každý informovaný čitateľ sám. Aby som vysvetlil, čo sa vlastne udialo musím sa vrátiť pred 89. rok. V bratislavskom zbore CB už v 70. a 80. rokoch minulého storočia vznikla veľká skupina hlboko veriacich mladých ľudí. Mnohí z nich boli z nekresťanského prostredia. Boli to zväčša

študenti plní energie a túžby robiť niečo konkrétne, niečo reálne aj v duchovnej oblasti. Keď sa potom otvorili po 89. roku dvere a mnohí z nich práve končili vysoké školy ihneď využili možnosti na realizáciu svojich snov. Mnohí z nich už boli dostatočne duchovne zrelí, že pre nich nebolo problémom vykročiť a niesť evanjeliové hodnoty v službe spoločnosti. Niektorí sa orientovali na prácu dovnútra cirkvi (ako napr. D. Komrska, D. Pastirčák, a M. a D. Jurčovi). Iní sa presadili v mimocirkevnom prostredí. Škola sa stala projektom napríklad pre P. Kailinga a D. Laca. Mimocirkevné aktivity sa pre mnohých stali ich profesi-ami. Iní pracovali v misii (J. Kušnierik, M. Jurík, Š. Machajdík a iní).

Môžu takéto aktivity byť na prospech cirkvi?

V generácii z rokov 70. a 80., ktorá vtedy vyrástla v CB na Cukrovej možno nájsť korene dnešného smerovania bratislavského zboru CB. Je rozdielne od smerovania Rady Cirkvi bratskej v ČR i v SR. Predovšetkým v Čechách vykročili úplne iným smerom – začali budovať cirkevné štruktúry a treba povedať, že veľmi úspešne. Za 20 rokov česká CB narástla tak, že je dnes druhou najväčšou nekato-lickou denomináciou, ktorá má vyše 150 zborov. Slovenská RCB sympatizuje s takýmto postupom, no celkom sa nedarí ho realizovať. V tomto prostredí sa priamo v bratislavskom zbore rozvíjala alternatívna stratégia rozvoja cirkvi na báze občianskych platforiem. A tak mnohí prenikli do kultúrneho života na Slovensku (Ewald Danel, D. Pastirčák, J. Lupták, M. Kailingová, I. Šiller), realizujú sa v oblasti zdravotníctva (I. André), v sociálnej sfére (S. Krúpa, Igor André, M. Roháček či V. Matej), v oblasti vzdelávania a školstva (E. Komárik, D. Jaura, P. Kailing či manželka Polohovci v B. Bystrici) a mnohí iní, každý na svojom mieste. Väzba na cirkev je v týchto prípadoch viacej duchovná, ako organizačná alebo právna (okrem škôl a Betánie). Verím, že pôsobenie spomenutých členov v spoločnosti je cirkvi na úžitok prinajmenšom v odbúravaní nedôvery.

Okrem bratislavského a žilinského, aspoň podľa mojich informácií, ostatné zbory veľmi nerastú, niektoré z nich sú na okraji prežitia. Mám tým na mysli počet, nie duchovný život. Čím to je? Tvoj pohľad.

Nebudem sa ani vyslovovať ani hodnotiť prácu v jednotlivých zborech. Môžem len všeobecne

dostáva do obrovských problémov a stráca dôveru, lebo stráca dych pri vyrovnávaní sa so spoločenskými udalosťami, ktoré sa okolo nás valia. Niektorí reagujú tak, že sa opevňujú do základov, z ktorých kedysi vznikli a iní vykročili k otvorenosti (v ČR T. Halík, u nás možno R. Bezák) a s tým sú samozrejme spojené nebezpečenstvá stretov,

nicu nie je dobré. Treba sa pýtať, kde je stred kruhu a nie kde je hranica, ktorá ho uzatvára a keď ju prekročíš, vypadol si z kruhu. Kresťanstvo nie je ohraničené nijakou hranicou. Skutočné autentické kresťanstvo je nasledovanie Krista. Keď sa tvárou obrátíme ku Kristovi, môžeme byť akokoľvek ďaleko, vždy sme otočení k nemu

konštatovať, že niektorí pracujú v tradičných hraniciach prebude-neckých cirkvi a o iných by sme možno mohli povedať, že zareagovali na spoločenský vývoj a vykročili reformným smerom. Dnes nikto nevie povedať s konečnou platnosťou, čo je správnejšie. Každý jednotlivý prístup čelí mnohým nebezpečenstvám, ale prináša aj požehnanie. A to stále súvisí vlastne s tvojou pôvodnou otázkou a mojimi dôvodmi pre tento smer. Ten úvodný som pomenoval ako teologický, ale ide vlastne o ek-leziologický, cirkevný. Možno by sa dalo povedať, že sa tu a dnes v cirkvi stretáva reformné vs. tradičné myslenie. Cirkev ako taká sa

ako vždy keď sa stretajú dve stratégie, dva názory. Jedni sa na procesy, ktoré okolo nás prebiehajú chcú pozeráť očami 19. storočia, iní hľadajú oči 21. storočia.

Zjednodušte terminológiu – hovoríme o otvorenosti a uzavretosti cirkvi. A o tom, čoho sa mnohí, ktorých nazývaš konzervatívnejší (určite nie v pejoratívnom slova zmysle) obávajú – že sa prekročia určité hranice, že sa vymažú základy, na ktorých sú evanjelikálne cirkvi postavené.

Myslím si, že už v predloženej otázke je skryté nebezpečenstvo: vyhľadávať, alebo opierať sa o hra-

tvárou a môžeme ísť len správnym smerom. Ľudia však môžu byť aj blízko pri Kristovi, no keď sa otčia k nemu chrbtom, tak sú ďaleko a kráčajú zlým smerom. Kým sa zachováva dôraz a orientácia na Krista, tak je človek v bezpečnom prostredí a môže používať a využívať akékoľvek inštitucionálne formy, s výnimkou vyslovene protibozských, proti biblických. Takže každé ľudské povolanie môže byť platformou na šírenie evanjelia, ako svedčil M. Luther. Keby som to tak trochu mal zovšeobecniť, tak poviem, že kresťania akoby stratili svoju orientáciu a tak aj úlohu pri formovaní spoločnosti, v ktorej žijeme. ►

Spomínal si teologický a ekleziologický dôvod pre orientáciu cirkvi na službu spoločnosti. Existujú ešte aj iné dôvody?

Áno, treba ešte spomenúť dva veľmi dôležité dôvody, na ktoré by sme nemali zabúdať: **sociologický a misiologický dôvod**. Oba dôvody poukazujú nato, aby cirkvi opustila silové stanovisko, ktoré zaujímala po mnoho stáročí a aby sledovala projekty služby, prostredníctvom ktorých bude v spoločnosti vytvárať ostrovy pozitívnej deviácie, ktoré by sa súčasne stali ukážkou evanjeliových hodnôt. Žijeme v Európe, ktorá dala svetu dve náboženstvá – kresťanstvo a sekularizmus. V súčasnosti sa z Európy rapídne šíri sekularizmus, čo je tak trochu obvinením všetkých európskych cirkví. V Európe študuje asi 2,5 milióna mladých z tretieho sveta. Tí sa vrátia domov a nebudú šíriť kresťanstvo ale nekresťanstvo – sekulárnu kultúru, ktorú na európskych univerzitách nasali a stanú sa misionármi nového sekulárneho náboženstva. Prečo sa to stalo a ako sa my, kresťania chceme s tým vyrovnáť? Jeden z dôvodov je, že práve euro-atlantická kultúra pokročila najďalej v globalizácii a jej dôsledkom v urbanizácii, ktorá preniesla ťažisko života z dediny do mesta. Podľa Svetovej banky sa približne 4,5 milióna ľudí mesačne nasťahuje do miest, asi tretina svetovej populácie žije v sto mestských aglomeráciách. Z globálneho hospodárskeho dôchodku sa až polovica vytvorí v týchto sto mestách. V mestách sa teda tvorí aj hospodárska produkcia, pretože tam je kreativita, výrobný potenciál, médiá... v mestách sa vytvára intelektuálne a duchovné smerovanie sveta. Všetko sa preorientovalo na mestskú kultúru. Všetko, okrem cirkvi! Cirkev doteraz nevytvorila mestský model cirkvi, ale žije v agrárnom, vidieckom modeli. Globalizácia a urbanizácia prináša zmeny aj v duchovnom živote – ľudia sa najímajú do práce, na rozdiel od vidieckeho spôsobu života, keď svojou prácou vytvárali produkciu na svojom. Dnes urbánna kultúra preniká na vidiek. Na dvoroch, kde sa voľakedy chovala hydina, boli plné dobytky, dnes nájdeme len

elektrickú kosačku, ktorá skrášľuje trávniky okolo domov. Voľakedy ľudia šesť dní v týždni tvrdo pracovali na poli a na siedmy deň išli do kostola, alebo na iné stretnutie, kde prijímali akési intelektuálne, kultúrne impulzy, udržiavali sociálne kontakty. Keď dnes ľudia šesť dní v týždni pracujú v akomsi intelektuálnom prostredí informačných technológií, túžia po tom, aby si v nedeľu mohli ísť zašportovať alebo robiť na chalupu. A cirkvi na toto vôbec nezareagovala!

Dá sa na to vôbec zareagovať?

Samozrejme, že sa dá, len treba prostriedky, spôsoby a cesty vyhľadávať. Veď ani Pán Ježiš neurčil ako sa má cirkvi organizovať po vymenení kresťanov zo židovstva. Cirkevné štruktúry ako prvý vytváral apoštol Pavol. Pri formovaní prvej cirkvi kresťania boli pod silným vplyvom grécko-rímskej kultúry. Podľa môjho názoru, keď sa začala cirkvi štrukturalizovať podľa starých pohanských chrámových modelov, jej rast sa spomalil.

V Ríme cirkvi nahradila mocenský model predchádzajúcej pohanskej kultúry zbožňovaním Boha stvoriteľa. Ale tým sa cirkvi chváli, či nie?

Iste a má sa čím chváliť. Čo však cirkvi zmenila iba málo, bola organizácia kultúry. Inštitucionálna cirkvi prevzala také prvky ako rozdelenie príslušníkov cirkvi do privilegovanej skupiny kleru a tých ostaných, laikov. Iný vplyv boli ženské pohanské kultúry, z ktorých sa neskoršie vyvinulo uctievanie Márie, matky božej, a pod. Ale tým sa kresťanstvo nakoniec neposilnilo. A my dnes zažívame novú, globálnu premenu sveta a cirkvi stojí pred novými výzvami a často krát na výzvy nereaguje. Nie je schopná vo svetle Kristovom hľadať primerané formy, ktoré by zodpovedali súčasným potrebám. Cirkvi sa obáva opustiť svoje, po stáročia vychodené a overené kofaje.

Sú občianske aktivity kresťanov tým, čo na tieto zmeny reaguje?

Nehovorím, že len... ale istým spôsobom otvárajú zavreté dvere, za ktorými je cirkvi zastabilizovaná.

Je to experiment ako z kostolných lavíc preniesť evanjeliovú zvesť tam, kde tí ľudia sú a osloviť ich jazykom, akému dnešní ľudia rozumujú. To nie je povoľovanie hraníc „duchovna“. To je vykročenie za ľudmi...

Spomenuli sme teologické, ekleziologické, sociologické dôvody na rozbehnutie občianskych aktivít. Štvrté sú...?

...misiologické. V sekularizovanej Európe, ktorá sa nazýva kresťanskou, je problém osloviť sekularizovaného človeka. Z Preambuly Ústavy EU sa po vášnivých diskusiách nakoniec vypustilo slovo Boh a kresťanstvo. Sme na konci vývoja, ktorý začal osvietenstvom vo filozofii, prírodných vedách ale aj v teológii. V tomto vývoji cirkvi stráca svoj hlas aj vlastnou vinou. Kresťanstvo prinieslo stáročia trvajúce náboženské vojny namiesto toho, aby riešilo otázky súvisiace so spriemyselnovaním spoločnosti. Cirkvi sa nemôže veľmi pýšiť ani svojimi postojmi k najväčším diktatúram minulého storočia (fašizmus a komunizmus). Sekulárnemu svetu dala cirkvi/cirkvi príliš veľa dôvodov na to, aby jej ľudia neverili. Ako teda osloviť svet? Principiálna odpoveď je, že my, ako veriaci ľudia sme povinní preukazovať lásku, naučiť sa milovať blížneho, nie rečami ale skutkami. Čím zreteľnejšia je harmónia medzi zvestovaným slovom a skutkom, tým väčšia je pravdepodobnosť, že evanjeliové posolstvo budú ľudia prijímať. A naopak, kde chýbajú skutky, otvorenosť prijímať evanjelium je mizivá. Z toho vyplýva, že cirkvi by nemala zanedbávať také projekty, ktorými môže preukázať, že jej naozaj ide o človeka, a to môže ukázať len svojimi skutkami. Typickým pozitívnym príkladom takého pôsobenia je ZŠ Narnia v Banskej Bystrici. Tú rozbiehali dvaja ľudia – manželia Polohovci. Začali na zelenej lúke, s pár desiatkami žiakov. Dnes je to pomerne veľká škola, ktorá vzbudzuje pozornosť v celom meste. Zaujímavý je dopad takejto činnosti na tamojší zbor. Ľudia, ktorí uprednostňujú tradičné princípy, sa tam asi možno necítia dobre a kritizujú smer, ktorým spoločenstvo kráča. Možno niektorí aj odišli...

... asi s argumentom, že v cirkvi nemá kto robiť a škole sa venuje toľko síl...?

Áno, to môže byť ich argument. A tak jedni odchádzajú, no zaujímavé je, že iní prichádzajú. Do zboru prichádzajú noví ľudia, mnohí rodičia žiakov školy, pre ktorých je zvesť evanjelia novou zvesťou a pre niektorých aj dobrou zvesťou o tom, že kresťanstvo je dôveryhodným životným štýlom. Tým chcem povedať, že takýto spôsob myslenia a konania, aj z hľadiska misie, stojí za povšimnutie.

Hovoríme o misii. Prečo je lákavejšia misia v Afrike ako na východnom Slovensku medzi Rómami?

Odpoveď je jednoduchá – z prostredia, kde sa evanjelizuje ťažšie, idú do prostredia, kde sa evanjelizuje ľahšie... do Afriky, na Ukrajinu, do Bieloruska, na Sibír... V rámci Nadácie Integra som úzko spolupracoval s baptistickým zborom v Lutsku vo Volynskej oblasti na západnej Ukrajine. Keď tam niekto urobí letný tábor, na ktorý príde 100 mladých ľudí, tak na konci sa 40 z nich obráti. Toto je dnes málo pravdepodobné v Čechách alebo na Slovensku. Úspešnými misionármi v týchto oblastiach sú tí, o ktorých sme hovorili ako o zástancoch tradičných metód fungovania cirkvi a aj misie. Ľudia,

ktorí tam idú, nemusia meniť svoj spôsob zvestovania evanjelia. Idú s tým, čo vedia a majú ovocie. Preto je takáto misia veľmi príťažlivá. Ale je len otázkou času, keď aj na Ukrajinu ochota prijímať evanjelium poklesne a bude to ako na Slovensku, či inde v Európe.

Vráťme sa k tebe. Žiješ a pracuješ v treťom sektore vyše 20 rokov. Naplnili sa tvoje predstavy o pôsobení kresťana v súčasnej spoločnosti? Máš pocit, že z vás bolo cítiť aj túto misijnú myšlienku – šírenie evanjelia?

Pre mňa je to ťažká otázka, lebo to by mali hodnotiť iní...

Viem, ale si vo veku, keď už hodnotíš svoj život...

Začnem takto: V súčasnosti prebieha v bratislavskom zbere prieskum na výber kandidátov do staršovstva. Som vo volebnej komisii a neprežradím nič, keď poviem, že v návrhoch na členov staršovstva sa objavuje mnoho tých, ktorí sú nositeľmi myšlienok, o ktorých sme hovorili, že sú, podľa mojej mienky, životaschopné. Ide napospol o ľudí schopných reformne myslieť a konať, ktorí reprezentujú projekty, ktoré sme spomenuli. Sú to ľudia, s ktorými sme pred 30 rokmi spoločne sedávali nad Bibliou a snažili sme sa hodnoty evanjelia vnášať do našich živo-

tov. A teraz vidím ovocie, ani nie tak ovocie môjho života, ako že sa ukazuje moc evanjelia, moc Božieho Ducha, Vykročili sme a ideme dobrým smerom. To je pre mňa povzbudzujúca správa. Nepriamo hodnotí aj moje pôsobenie, či už v zbore, alebo tam, kde som za tie roky pôsobil. Máš pravdu, že som vo veku, keď sa viac obzerám dozadu. Minulý rok som vystúpil zo všetkých iniciatív a vytvoril som si akýsi „sabatický“ priestor na reflexiu. Myslím si, že sme urobili dobre, keď sme vystúpili z múrov kostolov a praktickou činnosťou vyniesli do sveta evanjelium. Teraz, keď toto hovorím, si uvedomujem znovu, že nevidím žiaden rozpor medzi tým, čo sme robili my a o čo sa vždy snažila naša cirkev. Každý z nás prežije tri základné fázy života: obdobie prípravy, obdobie realizácie snov a obdobie hodnotenia. To prvé je obdobie školy, štúdií, keď človek naberá vedomosti a rozvíja duchovné základy. Tie naberá hlavne vo vzťahoch, iba čiastočne v cirkvi. Druhé obdobie prebieha v zamestnaní, ale duchovnú silu nasáva hlavne v cirkvi, zo zboru. V tomto období je cirkev absolútne nezastupiteľná. A napokon človek hodnotí a odovzdáva. Je dôležité, že je komu odovzdávať a ešte dôležitejšie je, že spojenie s cirkvou, so zborom sa odovzďaním neprerušuje. ■

V tejto časti pozdravov z Chorvátska siahol Jirko Dohnal do súkromnej „zložky“ a poslal nám, vraj ako „experiment“:

ÚRYVEK Z DENÍKU JEDNOHO MISIONÁŘE: ROVINJ 25. 5. 2001

JIŘÍ DOHNAL
(Kazateľ-misionár, pôsobí
v zbore Letničnej evanjelikálnej
cirkvi v Rovinji, ktorý založil.)

Eufémia

Čekám, až moje milá žena vykřikne, chytne se za své krásné kulaté břicho a pofičíme do porodnice. Zatím je klid a tak odpočívám. Chrápu teď 10 hodin denně a nemůžu se nějak „dovychrápat“. Nemůžu věřit tomu, že stojím a nikam nespěchám, že můj telefon zvoní jen 5-krát denne, že v e-mailové schránce jsem měl za posledních 6 dnů jen 51 e-mailů. Poslední 3 roky svého života jsem se cítil jako papír nesený větrem. Tu a tam jsem se na chvíli zastavil o nějaký ten strom, tu a tam jsem uvízl v trnitém keři a když jsem byl do sytosti od kohosi poškrábán, hned jsem zase letěl dál... Situace se vyvíjely rychleji, než jsem na ně stačil nějak promyšleně reagovat, natož abych se na ně mohl

připravit a už vůbec, abych je mohl předvídat. A než jsem se zorientoval, situace se už zase změnila a vítr mě nesl dál... A pak zase facka o kmen stromu... kde-pak: „proutkem po zadečku...“

Teď tu sedím a zdá se mi, že se vítr utiší. V srdci mi narůstá nesmělá touha, aby už nefoukalo a v hlavě mi vyvstává otázka: „Co mě tím Pán chtěl naučit? Jaký to všechno mělo smysl? Proč si na mě Pán vzal místo otcovského proutku kmene stromů? Nebo je to jen mzda za pionýrskou práci v cizí zemi? Lidé tady mi říkali, že Istrie je samý kámen a tak to prý vypadá i v lidských srdcích. Říkali mi, že Istrie je hřbitov misionářů. Ale já jsem si nedal říct. Ještě se mi z toho všeho

točí hlava. Neznám odpovědi na tyto otázky, ale jedno vím: sbor v Rovinji je důkaz, že Ježíš osobně navštívil toto jedenáctitisícové město – baštu hedonismu a svrhl po staletí vládnoucího knížete tmy a daroval městu církev Boha živého, sloup a utvrzení pravdy. Město, které je zasvěceno kultu Eufemie, jejíž socha je umístěna na věži katolického kostela, a kterou tu lidé uctívají jako bohyni Dianu v Efezu, navštívil sám Bůh a dal desítkám lidí zakusit spasení z milosti a nový život v Kristu.

Církev v Rovinji je důkazem toho, že když se modlitba smíchá s vytrvalostí, pak i mrtví, ba i ti nejmrtvější zaslechnou Boží volání a povstanou k životu věčnému a nic je v tom nezadrží. A kdo ví čeho všeho ještě je církev v Rovinji důkazem... Církev v Rovinji! Kdo to jakživ slyšel, aby v Rovinji byla protestantská, probuzená církev? NIKDY tu žádná taková církev nebyla. Rozumíš? NIKDY! Můžeš si o tom městě přecíst všechny knihy, hledat v archivech městské knihovny, ale nenajdeš nikde ani zmínku! A to by se tak satanovi

Krátko před porodem

líbilo, aby to tak zůstalo! Jako král David dobýval zpět z rukou nepřátel města Hospodinova, tak jsme i my tady dobyli z rukou nepřátel jedno Hospodinovo město. Ne, že by se celá Rovinj obrátila, ale už tu není tma tmoucí, a to znamená, že Otec světůl přišel, otočil vypínačem a rozsvítil. A v Rovinji je světlo Boží.

Jsem sice zmlácený a poškrábanej od trní, všelijak polámaný a spalenej, ale u srdce mě hřeje pocit vítězství a taky pomyšlení, že z toho mají moji bratři a sestry v Česku a na Slovensku přinejmenším stejně velkou a stejně osobní radost jako my. Jsem vděčný všem, kteří nás přijali za své misionáře a kteří přijali misii v Chorvátsku za svou misii a kteří se touto svou misii nesou spolu s námi v modlitbách.

Opsss... už je to tady. Někdy kolem 2. hodiny ranní nastaly Kátě porodní bolesti po 10-ti minutách. Potichu jsme se spakovali, abychom nevzbudili Terezku a vytrhli se ven. Honem do auta a honem na kliniku. Jak se ale později ukázalo, nebylo potřeba příliš spěchat. Seděl jsem v čekárně až do 13. 00 hod. a čekal, kdy mě zavolají k porodu. Káťa byla celou dobu uvnitř a občas jen vykukla ven, aby mi řekla že ještě nic. Pak mě konečně zavolali.

Měl jsem s sebou foťák i kameru, ale neměl jsem ani čas, ani náladu fotit, či natáčet. Káťa byla pěkně vyčerpaná (12 hodin nejedla a nepila) a měla začít rodit. A Matýšek ne a ne ven. Už jsem viděl vlasy a pak zase zalezl. Pak ale porodní bába řekla: „Nezahrávejte si, mladá paní, nebo můžete vše pokazit a přijít o dítě.“ No jo, ono se to řekne, nezahrávejte si... ale Káťa byla fakt vyčerpaná. Tak povídám Káti: „Teď ho musíš vytlačit, jedeme na to!“ A při dalších kontrakcích vylezla hlavička a pak už sestra Matyáše vyloženě tahala ven, na světlo Boží. Museli mu hned odsávat plodovou

Krátko po porodu

Matyáš dnes

vodu z plic, protože nedýchal a tudíž ani neplakal. Ale za pár vteřin ho bylo slyšet na celém oddělení. Byli jsme tak dojatí, že jsme z toho plakali. Pak jsem si teprve vše vyfotil a natočil. Personál byl moc milý.

Jen tak pro představu – v jakém stavu je zdejší zdravotnictví: Káťa byla poslední pacient, na kterém použili poslední zbytek nitě na šití a taky poslední pacient, který dostal analgetika proti bolestem. Na rodičky po ní už nezbylo. První den po porodu dostala jen jeden litr čaje (další dny nic), k snídani jeden krajíček suché večky a marmeládu, k obědu zelí vařené s těstovinou a podobné nadýmající zajímavosti... A to se říká, že klinika v Rijece je na tom ze všech nemocnic široko daleko nejlépe. ■

Peniaze z košíka

Pripravil BOHUSLAV PIATKO
Ilustračné foto ĽUBO BECHNÝ

Asi pred rokom sme v Dialógu hovorili o tom, či a ako by cirkvi, predovšetkým tie menšie, prežili, keby sa uskutočnila odluka cirkvi od štátu. Len pripomeňme, že dnes sú cirkvi financované z dvoch zdrojov – 1. štátny (slúži predovšetkým na odmeny duchovných zamestnancov cirkvi (kazateľov), 2. cirkevné zbierky (slúžia na prevádzku a aktivity cirkvi). Dnes nebudeme teoreticky uvažovať o tom, čo by bolo, keby... ale pozrieme sa s hospodármi zborov a cirkvi na čo a ako sa využívajú cirkevné peniaze, teda tie, ktoré sa vytvárajú zo zbierok. Sú podstatnou časťou celocirkevných rozpočtov. Z týchto peňazí sa financujú nielen aktivity a prevádzka zborov, ale aj existencia a aktivity ústredia cirkvi, v našom prípade Rady Cirkvi bratskej na Slovensku. A tam, kde sa hýbu peniaze – cirkev, necirkev – sú aj problémy. No ako v nasledujúcej besede povedal **Jozef Kerekréty**: „Hádám, veríme v potrebu spoločenstva, ktorým je cirkev? Musíme vedieť, prečo dávame a čo za tie peniaze chceme vytvoriť. Peniaze v cirkvi nie sú podnikovým alebo spolkovým rozpočtom. Peniaze v cirkvi sú viac, treba ich premeniť na vyššiu hodnotu.“

O DÁVANÍ, SOLIDÁRNOSTI A ZMENÁCH

Moderoval a redakčne spracoval BOHUSLAV PIATKO

Na besedu na uvedenú tému som zámerne pozval dvoch zástupcov najväčších a ekonomicky najsilnejších zborov Cirkvi bratskej **JOZEFA KEREKRÉTYHO** z bratislavského zboru a **RASTISLAVA ŠTEVKA** z Levíc, **OLIVERA STRAKU** z Košíc a **PETRA PRIŠTIAKA** z Hermanoviec n. Topľou za stredne veľké zbory a **Miroslava Moravského** z Kalinova za malý zbor a zároveň ako predsedu finančného odboru RCB.

Už pred nahrávaním tejto besedy som upozornil pozvaných, že budeme hovoriť len o príjmoch z vnútro-cirkevných zbierok a darov a že úplne vynecháme štátne príspevky a otázky, čo by bolo, keby sa cirkvi osamostatnili od štátu a podobne...

Na moje prekvapenie sa všetci pozvaní zástupcovia zborov zhodli v tom, že kríza nevyhnala peniaze z košíkov rámci zborových zbierok. Niektorí diskutujúci síce poznamenali, že na začiatku krízy príjmy mierne poklesli, no vo veľmi krátkom čase sa to vrátilo do starých koľají a v súčasnosti sa dokonca mierne (v absolútnych číslach) aj zvyšujú.

To je dobrá správa. Za všetkých hlasy za Košice a Kalinovo.

O. Straka: Mám pred sebou prehľad od roku 2009 a môžem tiež s vďakou konštatovať, že príspevky ná-vštevnikov košického zboru sú viac-menej vyrovnané, dokonca v roku 2012 sú aj miere vyššie. Je to aj preto, lebo sa zvýšila miera obetavosti niektorých ľudí, hoci treba povedať aj to, že u niektorých jednotlivcov aj klesla.

M. Moravský: Za Kalinovo tiež môžem povedať, že to je v podstate vyrovnané. Dokonca, mali sme niektoré investičné projekty, ktoré znamenali zvýšenú potrebu financií a zvládlo sa to.

Ty máš prehľad aj celocirkevný?

M. Moravský: Mám pred sebou prehľadnú tabuľku objemu financií, ktoré zbory posielajú do ústredia a z nej vyplýva (bez žilinského kórejského zboru), že do roku 2009 bol mierny nárast príjmov a v ďalších rokoch sa to udržalo. Takže ani cirkev ako celok nezaznamenala nejaký výraznejší vplyv krízy na príjmy v zmysle, že by to ohrozovalo chod cirkvi.

(Pozn.: Keď som sa v čase medzi nahraním besedy a vyjdením tohto čísla rozprával o týchto konštatovaniach s kazateľom a správcom zboru CB v Leviciach Štefanom Evinom, vysvetlil tento „jav“ asi takto: „V cirkvi vždy boli, sú a budú obetaví ľudia, ktorí budú dávať cirkvi „desiatky“ vtedy, keď je dobre, ale aj vtedy, keď je zle.“)

Ale, vráťme sa k besede.

Ako sú z vyzbieraných peňazí zbory a cirkve schopní pokrývať svoje potreby, aktivity, ale aj investície.

J. Kerekréty: Jednoznačne môžem s vďačnosťou potvrdiť, že ľudia sa vedú zmobilizovať, keď je motív

skonkrétne. Môže ísť napríklad o kúpu služobného bytu, stavebné, renovačné práce a podobne. Jednoducho, keď ľudia vidia konkrétny cieľ, nemajú problém siahnúť hlbšie do peňaženky aj navyše bežného dávania. Napríklad, takto sa nám podarilo znížiť aj výdavky. v Bratislave V minulosti sme zrenovovali energetickú sústavu tak, že teraz šetríme nemalé peniaze. Aj to sa stalo len vďaka tomu, že ľudia pochopili, že ide o dobrú investíciu s dlhodobým dopadom.

R. Števkó: Dalo by sa povedať, že peniaze, ktoré dávajú naši členovia a ďalší darcovia by nám na bežnú prevádzku a asi aj na investície, stačili. No my máme tri „satelity“ – občianske združenie (Miesto v dome), účelové zariadenie (Kontakt) a neziskovku (Senior Garden) a ešte zbor v Trnave. Všetky vo väčšej či menšej miere finančne podporujeme. Samozrejme, aj my si uvedomujeme, že mnohí ľudia radšej finančne podporia niečo konkrétne, kde presne vedú, kam peniaze poputujú a na čo sa využijú. Riešime to buď jednorázovými účelovými zbierkami, alebo máme aj dlhodobý systém – každé toto zariadenie má svoju farbu obálky a ľudia tam vkladajú peniaze s tým, že podporujú to „svoje“ zariadenie. Ale, ako som už hovoril, prispievame všetkým aj z nášho rozpočtu, teda zo spoločných peňazí.

P. Prištiak: Sme na tom rovnako. Na priamy život zboru nám stačia vyzbierané peniaze. Ale, ako takmer všade, máme svoje, pomerne rozsiahle aktivity a asi by sme ich nezvládli z vlastných zbierok.

O. Straka: Aj nám stačia príjmy na bežnú prevádzku a tiež na investičné akcie. Nové, neplánované akcie, nezahrnuté v rozpočte spravidla musíme vykrývať mimoriadnymi, účelovými zbierkami. Tak sme, napríklad, pokryli v minulom roku aj niektoré práce počas rozsiahlej rekonštrukcie zborového bytu kazateľa. ►

OLIVER STRAKA
(Profesionálny vojak. Pracuje v Prešove ako náčelník logistiky vrtuľníkového krídla Prešov. Hospodár zboru CB Košice.)

MIROSLAV MORAVSKÝ
(Súkromný podnikateľ, člen staršovstva zboru CB v Kalinove, predseda finančného odboru pri RCB.)

RASTISLAV ŠTEVKO
(Pracuje v občianskom združení Ježiš pre každého. Hospodár zboru CB v Leviciach.)

No výrazne nám pomohli aj iné sponzorské dary.

Nechajme teraz zborové investície a rekonštrukcie bokom. Všetci spomínate, že z vyzbieraných peňazí podporujete viacero mimozborových a mimocirkevných aktivít. Ako sa na to pozerajú ľudia? Je potrebné, aby cirkev podporovala takéto aktivity?

R. Števkó: Pozerám sa narýchlo trochu späť, ale nepamätám si, že by sme zaznamenali nejaké vážnejšie kritické hlasy voči takémuto použitiu peňazí z rozpočtu, teda z vyzbieraných peňazí. Asi preto, lebo ide o zariadenia, ktorých vízia vznikla na pôde zboru a následne ich rozbehli a vedú ľudia zo zboru. Pripúšťam však, že niektorí ľudia si môžu myslieť, že niečo by sme mali podporovať viac a niečo menej, ale že by sme mali zrušiť ich finančnú podporu, s tým sme sa nestretli. Aspoň ja o tom neviem.

P. Prištiak: Aj my máme dosť aktivít a neraz som už rozmýšľal o tom, že by sme mali pribrzdiť. Členovia zboru v Hermanovciach však zväčša rozumejú tomu, kam a prečo plynú časť peňazí zo zbierok mimo zbor. Chápu to tak, že tu nie sme pre seba, že tu nie sme

len na to, aby sme udržiavali vlastný cirkevný život. Sme mladý zbor (tento rok máme len 10 rokov) a stále sme v štádiu hľadania priorít. Krátko po vzniku zboru sme rozbehli táborisko, chodievame na pracovné misijné pobyty na Ukrajinu, spolupracujeme s Pierom van Vuurenom v oblasti rómskej misie, a to si vyžaduje nemalé finančné prostriedky. Nájdu sa v zbore aj takí, čo si myslia, že sme sa rozbehli až príliš, sem-tam sa zjavujú obavy, či to všetko utiahneme a či je to všetko naozaj potrebné.

Jozef Kerekréty, pokiaľ viem, v Bratislave sú takéto väčšie mimozborové aktivity naozaj mimozborové a fungujú viac na báze občianskych združení?

J. Kerekréty: Áno, mimozborové aktivity nezávisia od zborového rozpočtu. Ale, sú príležitosti, keď podporu zboru potrebujú morálne aj finančne. Vtedy sme ochotní túto mimozborovú činnosť podporiť. Keď zbor v Banskej Bystrici prejavil záujem o kúpu budovy, v ktorej je cirkevná škola v podnájme, vyhlásili sme z týždňa na týždeň účelovú zbierku a suma, ktorá sa vyzbierala niekoľkonásobne presiahla sumu bežných zbierok. Teší ma, že ľudia v zbore chápu, že

škola a vzdelávanie detí je súčasťou poslania cirkvi a sú ochotní to podporovať. Myslíme si, že tým sa stáva aj cirkev príťažlivejšou. Cirkevná škola je v dnešných časoch zárukou kvality a bezpečnosti pre deti nielen z cirkevného, ale aj zo sekulárneho prostredia. Ak sa ľudia presvedčia, že je to škola, kde nefungujú medzi deťmi drogy, že je tam istá jazyková kultúra, teda deti, ktoré navštevujú túto školu tam nedostávajú školenie v nadávkach a jazyku ulice, ale naopak, že sa tam stretnú a spoznajú princípy morálky, mravnosti, etiky a slušného správania, radi tam svoje deti pošlú. A to je dnes pomerne vzácné. Preto sme radi, že ľudia nemajú problém finančne podporovať takéto projekty.

V Kalinove je Betánia. Príliš veľký projekt na taký malý zbor. Je Betánia pri zbore, alebo zbor pri Betánii? (To skôr úsmevne, prosím.)

M. Moravský: Betánia narástla na veľký projekt a dve časti tohto kalinovského spolužitia sú neporovnateľné. Betánia, samozrejme, je samostatná a žije so zborom v symbióze. Zo začiatku sme do toho my zo zboru dávali know-how, sily, organizačné zabezpečenie i pries-

tory. Betánia je teraz miestom, cez ktoré je zbor vnímaný okolím. Cez Betániu sme zrozumiteľná cirkev. Už nie sme len spoločenstvo akýchsi čudákov, sektárov, ale sme aj ľudia, ktorým sa dá rozumieť, ktorým ide o dobré veci.

V Cirkvi bratskej sú však aj maličké zbory, vznikajúce zbory, ktoré možno ani nemajú na zabezpečenie svojej existencie? Podľa odhadov 30-členný zbor má na kazateľa a 50-členný na existenciu. Doteraz sme hovorili o zborových aktivitách a schopnosti zborov ich financovať. Existuje v CB medzizborová solidarita systematicky koordinovaná ústredím cirkvi, alebo je to len o medzizborovej vzájomnej pomoci?

M. Moravský: To, čo koordinuje ústredie, je vyjadrené v rozpočte ústredia. Ten sa skladá zo štátneho príspevku a z cirkevných zdrojov...

...hovoríme o cirkevných zdrojoch...

R. Šteško: Ak dovoľíte, vstúpim do toho... Treba tu totiž povedať, že v cirkvi existuje istá solidarita na inom princípe, ako je koordinovanie ústredím. Poviem to na príklade levického zboru: My sa finančne staráme o trnavský zbor. Pokiaľ viem, bratislavský zbor ťahá Svätý Jur, Žilina má na starosti Dolný Kubín, Prešov Smižany a ďalší

ďalších... V podstate každý väčší zbor má nejakú stanicu, ktorú podporuje tak, by prežila. Takže solidarita na tomto princípe v cirkvi funguje.

M. Moravský: Naša cirkev je tak zaujímavá, doslova komplikovane vytvorená, pokiaľ ide o zbory – máme skutočne na slovenské pomery veľké zbory a máme aj vyslovene maličké zbory. To je dosť nevyvážená situácia, ktorá prináša množstvo problémov. A jeden z nich je práve tento – z hľadiska „existencioschopnosti“ tieto zbory nie sú a nikdy nebudú rovnocennými partnermi. Tu pomôže jedine solidarita.

Povedali ste, že zbory dotujú svoje finančne slabšie okolie – stanice. Jozef Kerekréty spomenul konkrétny prípad zbierky pre školu, ktorej zriaďovateľom je iný zbor. Pamätajú zbory nejako systematickejšie na solidárnosť?

J. Kerekréty: V našom zbore platí nepísané pravidlo, že 10 % našich príjmov by sme nemali spotrebovať sami pre seba, t. j. pre potreby zboru, ale chceli by sme túto čiastku poskytnúť na nejaký projekt iného zboru, alebo na nejakú materiálnu núdzu. Keď boli povodne na Východnom Slovensku, vyzbierali sme pomerne slušnú sumu. Chceli sme tie peniaze adresovať niekomu konkrétnemu. Budete sa

čudovať, nenašli sme nikoho. Keďže šlo o účelovú zbierku mali sme jasné podmienky na využitie týchto peňazí. Tak sme si povedali, že počkáme, veď príde iná príležitosť. A stalo sa – vo Svätom Jure jednému človeku vyhorel dom. Povedali sme si, že toto je tá príležitosť, keď by sme ktokoľvek z nás s vďačnosťou prijali pomoc a preto sme mu to darovali, bez toho, aby sme tým sledovali nejaké bočné ciele. Prostete, videli sme potrebu, ktorej sme rozumeli a mali sme prostriedky, ktoré boli darované na tento účel, tak sme ich posunuli ďalej.

R. Šteško: V našom zbore funguje tiež niečo podobné, hoci trochu na inom princípe. Každý člen, alebo iný darujúci má možnosť sám rozhodnúť o použití 5 % zo svojho daru. Môže rozhodnúť o tom, že spomínaných 5 % pôjde úplne mimo zboru. Viac-menej jedinou podmienkou je, aby to boli kresťanské aktivity. Funguje to tak, že na členskej schôdzi vydávame poukazy na meno, na ktorých je vypočítaná suma predstavujúca 5 % z jeho celoročného daru a kto chce na tento poukaz napísať, kam majú tieto financie ísť.

Musím sa aspoň takto a teraz poďakovať za Dialóg tým Levičanom, ktorí na nás myslia a takto nás podporujú...

R. Šteško: ... takže, ten princíp je veľmi podobný bratislavskému ►

POUKAZ NA €

Sumu môžete venovať jednej alebo rozdeliť medzi viaceré organizácie.

Túto sumu	Túto sumu	Túto sumu
€	€	€
venujem nasledovnej organizácii:	venujem nasledovnej organizácii:	venujem nasledovnej organizácii:

PETER PRIŠTIAK
(Správca a kazateľ zboru CB
v Hermanovciach n. Topľou.)

s tým rozdielom, že nie vedenie zboru, ale samotní darujúci rozhodujú o použití časti peňazí.

O. Straka: Aj v Košiciach máme niečo podobné. Celoročný zborový rozpočet máme rozdelený do rôznych kapitol na pokrývanie práce a potrieb zboru a je tam aj kapitola „rôzne“. Tá je prevažne určená na solidaritu, tak zborom ako aj jednotlivcom, ktorí pomoc potrebujú. Výšku finančných prostriedkov na túto kapitolu na návrh staršovstva schvaľuje členské zhromaždenie. O poukázaní týchto finančných prostriedkov na konkrétnu vec rozhoduje staršovstvo.

Prejdime teraz do inej časti hospodárenia cirkvi – finančné príspevky zborov do ústredia cirkvi a ich prerozdelenie. V tejto oblasti sa pripravujú určité zmeny. Ale najskôr krátko, ako to funguje v súčasnosti?

M. Moravský: Momentálne fungujúci princíp je veľmi jednoduchý. Zbory odvádzajú do ústredia určitú čiastku na člena zboru. Výšku sumy na člena schvaľuje najvyšší orgán cirkvi – konferencia.

Prečo treba tento systém meniť?

JOZEF KEREKRÉTY
(Konzultant a audítor v potravinárstve. Dočasne hospodár zboru CB v Bratislave.)

M. Moravský: Každý systém má svoje plusy a mínusy. Plusy sú tie, že ide o veľmi jednoduchý a prehľadný systém. Podstatná chyba tohto systému je, že nezahŕňa princíp solidarity. Z ekonomického pohľadu povedané – nie je člen ako člen. Sú zbory, kde sú členovia chudobnejší a sú zbory, kde sú ľudia bohatší. A toto súčasný systém nezhľadňuje. Sú zbory, kde sú nezamestnaní, Rómovia bez príjmov a podobe. „Automatická“ čiastka na hlavu viac zaťažuje ekonomiku zborov, v ktorých sú nesolventní členovia. Takže v konečnom dôsledku, aj keď sa na prvý pohľad zdá, že ide o rovnomernú záťaž pre zbory, pri hlbšej analýze sa ukázalo, že o rovnomernosti tu nemôže byť ani reči. To bol dôvod, prečo sme začali hľadať nejaké iné riešenie. Návrh na nový princíp vychádza z rozpočtu zborov.

Pokiaľ viem, starý model postihoval predovšetkým niektoré východoslovenské zbory?

P. Prištiak: Už minuloročná konferencia prijala jedno pomerne zásadné jednorázové rozhodnutie, ktoré nemožno pomenovať inak, ako solidarita celej cirkvi. V okolí Hermanoviec zakladáme

rómske stanice. A Rómovia sa stávajú aj členmi cirkvi, čiže vstupujú do sumy odvádzania peňazí do ústredia. Nemusím hovoriť, aká je ich finančná situácia. Jednoducho, sú to členovia, ktorí nie sú schopní prispievať do košíkov tak, ako ostatní členovia cirkvi. Na konferencii sa teda odhlasovala pre nás výnimka, že nemusíme tento rok odviesť celú sumu za členov, ktorí sú Rómovia. Ale výnimka nie je systémové riešenie. Návrh, podľa ktorého sa nebude rátať počet členov, ale finančná schopnosť zboru, sa nám zdá systémovejši.

J. Kerekréty: Súhlasím s Petrom, že výnimka nie je dobré systémové riešenie. Odpustenie príspevku na cirkev v očiach člena rómskeho zboru totiž môže vyznieť aj ako „nič nám nedali...“, „veď to skonsumovali oni...“. Dávať na cirkev totiž nemusí byť ním pocitovaná potreba. Preto si myslím, že je lepšie aj pre rómske zbory, aby dostali priamu adresnú podporu tam, kde to oni cítia, že je potrebná. Ale mali by sme od nich žiadať aspoň nejaký príspevok na cirkev, aby rástli v zodpovednosti. To bude budovať obojstranný vzťah.

Priblížme aspoň niekoľkými slovami nový návrh...

R. Števko: Je to jednoduchý princíp, ktorý by mal smerovať k väčšej spravodlivosti. Celá myšlienka je založená na tom, že zborový príspevok do ústredia cirkvi by sa vyrátal ako dohodnuté percento z celoročných zborových príjmov. Čiže – príspevok by nebol na člena, ale na zbor. Keď zbor má vyššie príjmy, odvedie viac, zbor, ktorý má nižšie príjmy, odvedie menej. Na prvý pohľad to vyzerá jednoducho, ale ukazuje sa mnoho úskalí pri realizácii tohto princípu. Spomeniem len jeden problém: Neexistuje jednotná metodika na vyčísľovanie príjmov a ich vnútorné prerozdelenie v zboroch. Čiastka, z ktorej by sa malo vypočítavať spomínané percento, musí byť dosiahnutá jednotnou metodikou. Bude si treba vyjasniť, čo s účelovými zbierkami, napríklad na misiu na Ukrajinu, alebo na kúpu bytu pre kazateľa a pod. Zahŕňať ich do príjmov? Nezahŕňať? Logické je, že by sa mali oddeliť od sumy,

z ktorej sa bude vypočítavať percentuálna čiastka.

Takže problém – vytvorenie jednotnej metodiky pre všetky zbory. Ako sa na to pozerajú v Bratislave?

J. Kerekréty: Je pravdou, že veľký zbor má aj väčší príjem, ale je zrejme, že spravuje aj väčší majetok, čo vyžaduje väčšie náklady, má väčšie výdavky na réžiu. Takže, podľa nášho názoru, a napokon, bolo to tu aj naznačené, nie je možné prijať len holý princíp – kto vyberie viac, odvedie viac. Čiže – balík, z ktorého sa budú peniaze odvádzať sa musí očistiť. Hovoríme, že problémom súčasného modelu je, že sa odvádza na hlavu a že sa málo, alebo vôbec nezohľadňuje solventnosť členov. My sa skôr prikláňame k dvoj-zdrojovému modelu, že by sa časť mala odvádzať na hlavu a druhá časť by bola možno predmetom vzájomnej dohody Rady a konkrétneho zboru. Dôležité je totiž, na čo sa peniaze odvedené do ústredia spotrebujú. Bude treba vyčíslieť spotrebu samotnej kancelárie, teda ústredia a oddeliť ju od ostatných výdavkov, ktoré prerozdeľuje a usmerňuje ústredie na duchovný rozvoj cirkvi ako celku.

Zazneli tu vlastne dva názory na výber finančných prostriedkov zo zborov do ústredia, ktoré by v krátkom čase mali dosiahnuť určitý prienik, ak sa má niečo zmeniť. Nie je našou úlohou to tu rozoberať, ale môžete tento priestor využiť na vyslovenie vašich postojov k predloženým koncepciám.

P. Prištiak: Jozef má do istej miery pravdu. Naozaj sa nie je možné mechanicky stavať na výške príjmov zboru. Naozaj, treba zohľadniť prevádzku veľkého zboru v porovnaní s malým. No nie je to len o zabezpečení prevádzky. Sú zbory, ktoré majú veľké aktivity a na ich udržanie a podporu potrebujú väčšie príjmy, ako tie zbory, ktoré majú menej aktivít. To sú naozaj aspekty, ktoré treba zvážiť pri konečnom rozhodovaní. Ja môžem povedať len toľko, že navrhovaný model, teda percentuálny podiel naviazaný na zborový rozpočet je lepší, ako ten súčasný. Ale určite

je zaujímavý aj model, ktorý navrhuje Bratislava... ak tomu dobre rozumiem – bola by to vlastne kombinácia počtu členov a zborového rozpočtu...

R. Števkó: Isteže, veľký zbor má väčšie výdavky, ale má aj vyššie príjmy. Percentuálny princíp sa mi zdá spravodlivejší voči veľkým i malým zborom, ako je súčasný model. Návrh, že by sa odvádzať v niektorých zboroch akási nižšia suma je tiež zaujímavý. Predovšetkým pre zbory. Ale, môžeme na ústredie posunúť menej peňazí, ako potrebuje na svoj rozpočet?

J. Kerekréty: Cirkev je vždy o ľuďoch. Preto by bolo dobré, aby v hre zostali aj počty ľudí. A nech sa premietnu aj do financií. Ja si nemyslím, že by v budúcnosti bol nejaký problém medzi ústredím (Radou CB) a zborami, aby sa dohodli na tom, akou čiastkou zbor prispeje na fungovanie ústredia, aby fungovali celocirkevné projekty, keď budú zmysluplné a osožné. Nemyslím si, že by bol problém, keby sa, povedzme, Bratislava zaviazala, že bude podporovať nejaký zbor nielen finančne, ale aj duchovne a išlo by to cez ústredie. Myslím si, že ústredie má svoj význam a treba podporovať funkcie, ktoré má plniť. Predsa len sme cirkev, teda spoločenstvo zborov a bolo by chybou, keby sme zostali len na lokálnej úrovni. To by sme stratili veľa. Hovorím to napriek tomu, že vidím tendenciu v niektorých zboroch k individuálnej existencii a málo snahy o nadzborové spoločenstvo.

R. Števkó: Neviem si dosť dobre predstaviť, že by ústredie (RCB) mala rokovať s každým jedným zborom o výške zborového príspevku a ešte každý zbor presviedčať o relevantnosti projektov, ktoré ústredie podporuje. Na také rokovania ani neexistujú nejaké kritériá a keby aj boli, bol by to taký nárast práce, že si to naozaj neviem predstaviť.

M. Moravský: My sme už niektoré aspekty týchto návrhov preberali aj s niektorými členmi Rady a aj sme k určitým záverom dospeli, ale nerád by som z tejto besedy robil nejakú oficiálnu ekonomickú poradu, ale chcem povedať jedno: Niekoľkokrát tu dnes zaznelo, že

touto navrhovanou zmenou budú veľké zbory platiť viac. Ale to z tejto koncepcie vôbec nevyplýva. Vyplýva z nej, že budú viac zaťažené tie zbory, ktoré na člena dokážu vygenerovať viac peňazí. Ak dnes zbor odvádza určitú sumu, tak podľa navrhovaného modelu bude možno odvádzať viac, ale možno menej. No v žiadnom prípade nebude rozhodovať veľkosť zboru. Veď aj vo veľkom zbore môže byť veľa nezamestnaných, ľudí s nízkymi príjmami, ale nebudú postihnuté za to, že ich je veľa.

O. Straka: Ja si myslím, že model, ktorý prichádza ako nový návrh je určite lepší, ako ten, ktorý používame doteraz. Verím, že bude lepšie reflektovať ekonomickú silu zboru. Neviem, či ústredie má dostatočne prerátané, aká bude percentuálna výška príspevkov a či bude dostatočná na to, aby ústredie plnilo všetky funkcie, ktoré má plniť a zabezpečiť pre celú cirkev.

Tak, ako zbory potrebujú na svoju priamu existenciu určitú sumu peňazí, potrebuje určitú sumu aj ústredie. Jedno sú prevádzkové peniaze a ďalšie je podpora alebo financovanie aktivít, ktoré sú v prospech cirkvi ako celku. Očakávate, že aj tu treba nejakú očistu?

J. Kerekréty: Zapojím do toho trochu neštandardný prvok: Priopeme si príbeh chudobnej vdovy, ktorá hádže do chrámovej pokladne dva haliere. To je smiešna a zanedbateľná suma v porovnaní s tým, čo tam dávajú ostatní. A predsa Pán Ježiš vyzdvihne práve ju, že dala najviac zo všetkých. Tým chcem povedať, že dávanie na cirkev, alebo v cirkvi je niečo viac, ako len zbieranie peňazí na nejaký spolok. Ak zostaneme len v takomto spolkovom vnímaní vecí, že sa musíme poskladať na finančné zabezpečenie ústredia, tak sme umierajúce cirkev. Ale ak to vnímame tak, že dar, ktorý dávame, dávame Pánu Bohu, tak príspevok najmenšieho zboru s najmenšou sumou je rovnako cenný, ako najväčší príspevok veľkého zboru. My musíme pracovať na iných princípoch. Pýtam sa, prečo tá vdova dala dva haliere. Myslela si, že tým vážne podporí chrám? Nie – dá- ►

vala, čo mohla, lebo dávala Bohu, ktorému verila, že z toho mála urobí veľa. Tak nejako by sme mali rozmýšľať – dávať do zboru a zbor na ústredie cirkvi, je dávať na Božie dielo, ktorému veríme. Veď, hádam, veríme v potrebu spoločenstva, ktorým je cirkev? Musíme vedieť, prečo dávame a čo za tie peniaze chceme vytvoriť. Peniaze v cirkvi nie sú podnikovým alebo spoločným rozpočtom. Peniaze v cirkvi

majú dosah na celú cirkev, spomeniem len nový spevník, alebo aj Diálóg. Nemám tu presné údaje, ale je to minimálne 80–90 % zo sumy cirkevných peňazí, ktoré ústredie nevyužíva pre uspokojenie svojich potrieb, ale potrieb cirkvi. A spôsob použitia odsúhlasili zbory na konferencii, teda schválil ho najvyšší orgán cirkvi.

P. Prištiak: Ja len pripomeniem činnosť všetkých odborov, kto-

lu financovania potrieb ústredia a cirkvi a tento problém sa možno bude riešiť následne.

V máji má byť konferencia. Rátate s tým, že sa už tam schválí nový model financovania ústredia?

M. Moravský: Ak vznikne taká verzia návrhu, ktorá bude prijateľná pre väčšinu zborov a teda na konferencii priechodná, tak nový

Dávať do zboru a zo zboru na ústredie cirkvi, je dávať na Božie dielo, ktorému veríme.

sú viac, treba ich premeniť na vyššiu hodnotu. Mám pocit, že v tomto, ale aj v iných rozhovoroch sa viac držíme čísel ako ducha.

R. Števkó: Samozrejme, na tento rozmer nemôžeme zabúdať a verím, že nezabúdame. A že v jeho duchu budú postupovať aj tí, ktorí sa budú musieť dohodnúť a napokon rozhodnúť. Ale treba hovoriť aj o číslach aj o ekonomike. Dielo, ktorému slúžime, je dielo viery. Tak na úrovni zborov, ako aj na úrovni ústredia. Niektoré projekty ústredia presahujú hranicu jedného rozpočtového roka a ťažko by sa do nich vstupovalo, keby neboli zabezpečené jasným systémom. A ešte jednu poznámku, ak sa myslím, opravte ma: Myslím si, že naše ústredie až tak nepotrebuje na svoje vlastné fungovanie príspevky od nás, zo zborov. Tie príspevky sa používajú pre potreby celej cirkvi, nie pre potreby ústredia.

M. Moravský: Toto môžem len potvrdiť. Najväčšia časť týchto, tzv. cirkevných peňazí sa naozaj využíva na celocirkevné záujmy, potreby. Pokrývajú sa z nich členské príspevky v rôznych národných i nadnárodných cirkevných organizáciách, ktoré sú nákladom cirkvi, nie nákladom ústredia. To je smerom von. No ústredie podporuje aj vnútrocirkevné projekty, ktoré

ré pri ústredí existujú a pracujú a majú celocirkevnú pôsobnosť. Spomeniem len, čo mi narýchlo napadá – odbor pre, deti, dorast a mládež, evanjelizačný, internetový a ďalšie. Na všetko sú treba nejaké peniaze. Ani tieto peniaze neslúžia ústrediu, ale cirkvi.

Keďže sa chystajú zmeny vo finančnom systéme, napadla mi ešte jedna otázka: Dnes štátny príspevok na mzdu kazateľa dorovnávajú zbory. Bohatšie majú na viac, chudobnejšie na menej. Pokiaľ aj kazatelia musia chodiť do obchodov, nie je to zanedbateľný problém a možno spôsobuje aj to, že kazatelia sa veľmi nehrnú na miesta, kde by ich cirkev potrebovala, ale nevie zaplatiť?

Pokiaľ viem, v českej časti CB to má v rukách ústredie. Neuvažujete aj vy týmto smerom?

M. Moravský: Áno. V Čechách to majú vyriešené približne tak, ako hovoríš a my máme s tým problém, ako si spomenul. Ústredie slovenskej časti CB nemá v rukách ekonomickú páku, ktorou by bolo schopné vytvoriť rovnocenné podmienky pre kazateľov, nech pôsobia kdekoľvek. Vnímame to ako problém a už sme o tom hovorili. Teraz má prioritu zmena mode-

model delegátom konferencie predložíme a bude sa o ňom hlasovať. Veď len v tejto besede sme počuli dva dosť zásadne odlišné pohľady na problematiku a môže ich byť aj viac. Ak sa do konferencie nenájde prienik, je zbytočné akýkoľvek návrh tam predkladať. Ak môžeme povedať za hospodársky odbor, pracujeme na tom, diskutujeme so zborními... uvidíme. Predmetom diskusií je návrh, ktorý tu prezentoval Rastó Števkó.

Nebudeme ani my robiť žiadne závery, ale som rád, že sme hovorili o týchto veciach ešte pred konferenciou a že sa o úmysloch vedenia cirkvi dozvedia aj jej členovia.

M. Moravský: Myslím si to isté a rád by som na záver pár vetami zhrnul, o čo nám ide.

Cieľom týchto snáh je vytvoriť spravodlivejší a efektívnejší model skladania sa zborov na spoločné aktivity. Navrhovaný model nie je založený na počte členov zborov, ale na „ekonomickú“ výkonnosť zborových spoločenstiev, má teda v sebe zahrnutý prvok solidarity. Uvedomujme si však, že solidarita môže byť dobrá a môže byť zlá. Preto nám treba veľmi vážne zanalyzovať dôsledky, ktoré solidárny model môže priniesť. „Ekonomick-

ká“ výkonnosť zboru totiž nezáleží len od toho, či sú v zbore chudobní alebo bohatí, záleží hlavne od toho, či sú ochotní dávať. Nový model čiastočne odbremení tých, čo sú ochotní, ale nie sú schopní dávať – čo je dobré. Musíme si však dať pozor na to, aby sme zároveň „nepotrestali“ tých, čo sú ochotní dávať. To je veľmi citlivá otázka a naozaj ju treba premyslieť zo všetkých možných strán a myslieť na ňu ja na modlitbách.

J. Kerekréty: Aj ja si myslím, že to delenie na bohatých a chudobných nám veľmi nepomôže v budovaní cirkvi ako spoločenstva zborov. Mám obavu, že by nás skôr mohol rozdeliť ako spojiť. U jedných vytvorí pocit nadradenosti, u druhých pocit závislosti a poníženia. Z toho totiž niekomu môže vychádzať (a máme takú konkrétnu skúsenosť), že bohatý je vplyvný, že diktuje určité smerovanie. Ale to v cirkvi nemôže a nesmie platiť. Vytváraním atmosféry, že ty nemusíš dávať, lebo si chudobný a ty musíš dávať viac, lebo si bohatý, prijímame ducha doby. Aj Fico ukazuje na bohatých, ako na zlých. Aj „dobrý“ Jánošík bohatým bral. To podstatné z evanjelia je, že dávanie v cirkvi je dávanie Bohu, nie ľuďom. Že všetci sme pred Bohom rovní a budeme súdení podľa toho, ako sme naložili s hrivnami, ktoré sme dostali. Peniaze a majetok sú jednou z hrivien. Dávaním vyjadrujem, že som vďačný Bohu a som spokojný s tým, čo mi dal, bez ohľadu na to, či mám viac ako ostatní, alebo menej. Moja viera bude rásť, len ak budem existenčne závislý na Bohu. Dávanie je nástroj na to, aby som túto existenčnú závislosť na Bohu obnovoval a neupadal vo viere ako bohatý mládenec alebo ako 38 rokov nemocný v Betesde. Platí to na úrovni jednotlivca i na úrovni zboru, že dávanie by malo byť dobrovoľné, motivované láskou, odvážne, trpezlivo a dobroprajné.

Dávanie cez ústredie je dobré na to, aby zbor, ktorý peniaze potrebuje, nemal pocit, že zbor, ktorý prostriedky dáva ho chce aj ovplyvňovať. Keby pomoc išla cez ústredie, tomuto pocitu by sa predišlo, lebo by to bolo vnímané ako pomoc celej cirkvi. Pre zjednodušenie – myslím si, že určité penia-

ze by sa mali kumulovať na ústredí cirkvi a ústredie by z takéhoto fondu podporilo, návratne alebo aj nenávratne požičalo tomu zboru, ktorého potreba prevyšuje jeho možnosti. Proste – vytvoriť cirkevný fond. Ale je to len ďalšia téma na diskusiu.

A takýchto a podobných úvah je zrejme viacero. Zo všetkých je jasné, že súčasný model finančného fungovania cirkvi nie je vyhovujúci a treba hľadať model nový. Modlime sa, aby zodpovední boli zodpovední. Ďakujem všetkým, čo prijali pozvanie na besedu. ■

BAČA, KONFÚCIUS A PROROK

TIBOR MÁHRIK

(Autor je kazateľom CB v Žiline.)

Na Slovensku

Slovenská múdrosť má fajné porozumenie života: „Zima sa ťa opýta, čo si robil v lete.“ Bača dobre vedel, že ak nenahotuje dreva v lete, nebude mať čím kúriť v zime. Ak nezožne, ak nepozberá ostatnú úrodu z poľa a neodloží do komory zásoby, nebude z čoho vyberať neskôr, keď sneh pokryje zem... Každý deň má svoje výzvy, ktoré treba rozpoznať, a preto treba múdro investovať svoj čas i sily i peniaze. Nielen v lete, ale aj v zime. Veď po zime príde jar a potom leto... Ani jedno obdobie nebolo určené na ničnerobenie, vždy sa čas dal múdro využiť. Ale na druhej strane – nie je robiť ako robiť. Nie je snaha ako snaha. Aj na poli, aj v škole, či obchode... všade treba nielen vedieť, čo robiť, ale aj *kedy* a najmä *ako* robiť... Napríklad, ako vychovať svoje milé detúrence, aby sme raz nekrčili ramenami a neklopili zrak. *Ako* si počínať v službe na Božom diele dnes, aby práca rástla a prosperovala zajtra. *Ako* narábať s mandátom (autoritou), ktorý nám do rúk vložil Pán Boh, aby sme sa v mene strachu, lenivosti či alibizmu nebudaj nevyhli rozhodnutiam, ktoré treba spraviť, aj keď sú nepríjemné.

V Číne

V ďalekej Číne tiež majú rozumu. Konfúcius akoby sa s bačom radil: „Kto nevie perspektívne uvažovať o tom, čo je ešte vzdialené, čoskoro bude lamentovať nad tým, čo je už neodvratné.“ Súhlasí, ale ide ešte ďalej. Nielen za horizont ročného obdobia, ale aj za rámec bremena prítomnosti. Otvára vzdialené perspektívy budúcnosti a nabáda o nich premýšľať s ohľadom na prítomnú zodpovednosť. Inšpiruje k tvorivej analýze, aby budúcnosť svojou bolesťou neprevážila prítomnú bolesť hľadania toho najlepšieho riešenia. Veľké vzdialenosti vždy začínajú prvým krokom. A jeho smer určí aj náš pohyb. V dnešnej dobe, kde zážitok „tu a teraz“ dominuje nad všetkým ostatným, je potrebné počúvať múdreho učiteľa. Vďaka ekonomickej nestabilite a zrade politikov pomaly zabúdame nielen myslieť a perspektívne uvažovať, ale aj veriť, že plánovať treba, lebo plánovať sa dá. Nemám tu na mysli onen manažerský pohľad, ktorý uvažuje len nad perspektívou naplnenia *svojich* plánov a cieľov. Myslím na Konfúcia, ktorý hovorí o „tom, čo je ešte vzdialené“, teda o tom, čo je mimo dosahu človeka a jeho schopnosti. A predsa o tom môžeme a máme premýšľať a zariadiť sa podľa toho *dnes*, aby sme neboli prekvapení *potom*.

V Starej zmluve

Strážcovia v dejinách Izraela boli veľmi dôležití nielen pre život a bezpečnosť celého národa, ale aj s ohľadom na budúcnosť. Najzreteľnejšie je to vidieť na tých, ktorí stáli na múroch Jeruzalema. Ich úlohou bolo

hľadiť do diaľky, na všetky strany, aby identifikovali nielen tých, ktorí prichádzali s dobrým úmyslom, ale aj nepriateľov. Keď sa objavilo nebezpečenstvo na obzore (alebo vzácná návšteva), bolo treba informovať autority, zodpovedné teamy, aby sa podnikli náležité opatrenia. Alebo sa bolo treba brániť, alebo chystať uvítací ceremoniál. Strážca na múre sa tak stáva metaforou pre *prorocké slovo*, ktoré odkrýva javy, veci a súvislosti skryté človekovi, ktorý si žije svoj deň a noc, aby sa veci dali do náležitého svetla v perspektíve Boha. Hlas strážneho vyvolal zmenu v dovtedy bežnom chode života, vniesol nové priority do zaužívaných a osvedčených stereotypov. Vidíme to v zápase Nehemiáša o obnovu zničených múrov mesta. Prorocké poznanie „obnoviť múry“ si vyžiadali nový prístup k realite doby. Za nových okolností sa zrodila nová prax: i s kelňou bolo treba, aj s lukom vedieť v pravý čas narábať. Ohromná pružnosť s múdrosťou! Nie náhodou sa Pán Boh porovnáva so strážnymi, ktorí strážia mesto (Ž 127). Bohu totiž ide o čosi. Úsilie o „budovanie mesta“ sa tak stáva metaforou o tom, že máme svoje úsilie zamerať na splnenie mandátu vo veci Veľkého poverenia cirkvi (Mt 28, 19–20). To leží na srdci Pána Boha a ústami svojho Syna nám to aj zreteľne povedal. Rast, svätosť a usporiadanosť cirkvi sa má preto stať prioritou väčšou ako čokoľvek iné (rodina, profesia, hobby), pretože nevesta Baránkova bude vzatá do „večnosti“ a všetko ostatné pominie.

Všade – za vašich čias

Odchádzajúca generácia v každej dobe máva rovnaký komentár: „Ej, to za našich čias...“ Niektorí odborníci slová bielych hláv zľahčujú. Vraj ide o psychologický jav nespokojnosti starých voči mladým, ktorá sa stále opakuje a súvisí s mnohými faktormi, ktorým sa venuje geriatra. Čo však, ak to tak nie je? Čo, ak každá odchádzajúca generácia má pravdu? Čo, ak naozaj dnes je práva menej ako pred 100 rokmi? Čo, ak naozaj ochladla láska mnohých? Čo, ak je pravdou, že ľudia pred 200 rokmi ctili dohodnuté pravidlá viac, ako my? Čo, ak sa mýlia prognostici a sociálni inžinieri hlásajúci evolúciu spoločnosti k dobrému? Čo, ak sú v hre aj iné zákonitosti a princípy okrem tých, ktoré skúmajú a popisujú vedci? Veď Božie požehnanie je zjavne mimo ich kompetencie...

Všade – za našich čias

Človek nemusí byť veľký pozorovateľ a analytik, aby si všimol, že strácame zdravý sedliacky rozum. Ošial hypoték a kreditných kariet v krajine najvyspelejšej ekonomiky sveta pred 20 rokmi je len jeden príklad. Prepád kvality nášho vzdelávania je ďalším podobným. Rozpad manželstva a rodiny je tretím. Korupcia

prerástla všetky inštitúcie, cirkevné nevnímajúc... Vidno, že nielen bačovia nám chýbajú, ale aj vznešení mudrci, ktorí hľadajú vpred a zvažujú dôsledky svojich rozhodnutí a činov. Odborníci na neurochirurgiu zistili, že za schopnosť vnímať život v jeho súvislostiach a teda konať s vedomím si dôsledkov, zodpovedá čas predného laloku ľudského mozgu. Tá sa od detstva vyvíja a svoje finálne kontúry získava vo veku zhruba 20–25 rokov. To je vážna vec. Preto si deti nedokážu uvedomiť dôsledky svojich činov, a preto ich to musíme neustále učiť. Preto nie je dobre, ak sa generálnym riaditeľom veľkej firmy stane čerstvý maturant. Vývoj mozgu, a teda aj predného laloku je citlivý na podnety zvonka a výchova k nim patrí. Preto nie je jedno, kto nás vychováva, v akom prostredí vyrastáme, kto sú naši „vodcovia, leadri, mentori, coachi...“ ale rovnako nie je jedno, aké rozhodnutie spravíme, čo vyslovíme, ako myslíme.

Strata prorokov

Najvážnejším problémom je však strata prorokov. Príčin môže byť niekoľko. Jednu zhudobnil Smetana v piesni „*Nekamenujte proroky*“. Druhú spôsobujú rôzni utopisti marxistického typu, tretiu vyvolali existencialistickí iluzionisti a sú aj iné... Tam, kde je každý prorokom, nie je prorokom nik. Tam, kde nefunguje princíp subsidiarity, spoločnosť postupne kolabuje. V takom fyzikálnom systéme, kde zmiznú energetické gradienty, konštatujeme smrť. K životu totiž patrí zmena, rozdiel potenciálov, rôzne obdarenie, úlohy a teda aj kompetencie. Viditeľným znamením toho, že veci sú správne tak, ako majú byť, je život sám. Kvalita vzdelávania, fungovanie súdov, stabilná ekonomika, viacdetné rodiny... ale aj rastúce zbory a misia. Ak na fungovanie koliby stačí dobrý bača a na kráľovský dvor má zasadiť múdry Konfúcius, potom cirkev potrebuje prorokov (samozrejme nie v SZ zmysle). Našťastie, tí vždy boli (viď Eliáš) a do konca vekov aj budú. Otázkou je, kde sú? Cirkev mohutne rastie v Číne, Indii, Indonézii... a čo Európa? Slovensko? A tvoje mesto, či dedina? ■

Dr. VIERA ROHÁČKOVÁ: ODROBINKY

(Slovenské evanjelizačné stredisko, Bratislava, 2012)

Slovenskí veriaci dostávajú do svojich rúk už tretie vydanie duchovných zamyslení na každý deň, *Odrobinky*, z pera doktorky Viery Roháčkovej. Prvé vyšlo v Juhoslávii, druhé v USA.

Odrobinky možno objednať na:

evs@evs.sk, alebo 0911 184375, 02 544 32 861

Dr. Viera Roháčková sa narodila 30. 1. 1911 ako druhé z troch detí v dolnozemskej Kysáči, dnešnom Srbsku, kde jej rodičia, prof. Jozef Roháček (1877–1962, autor prvého prekladu Biblie do slovenčiny) pochádzajúci zo staroturanských kopaníc a matka Ružena (1877–1928), rodená Vraná z Tisovca, v tom čase žili.

Doma bola vedená k láske k Biblii. Brala to veľmi vážne. Na oteckov preklad Pisma spomínala s úctou. Vedela, že to bola práca sprevádzaná mnohými modlitbami a zápasmi za každé slovo. Obávala sa nežiaducich zmien a narušenia vernosti prekladu. Keď ju neskôr ako majiteľku autorských práv žiadali o úpravy do modernej slovenčiny, nesúhlasila.

Bola mimoriadne nadanou a obľúbenou detskou lekárkou. Keď sa v roku 1957 zhoršil jej zdravotný stav, musela odísť na invalidný dôchodok. Avšak nezaháľala ani potom a svoj čas využívala na prekladanie kresťanskej literatúry z rôznych jazykov.

Medzi kresťanmi po celom Slovensku kolovali jej preklady písané a rozmnožované na písacom stroji, zvané samizdaty. Boli ako čerstvý chlieb a zahánali duchovný hlad. Písala aj vlastné zamyslenia k biblickým textom, duchovné úvahy k Vianociam a Veľkej noci a posielala ich svojim známym na Slovensku i do cudziny. Študovala a prekladala komentáre k biblickým knihám, ktoré jej rôznymi Božími cestami prichádzali z cudziny a spracovávala ich do slovenčiny.

Odrobinky sú zozbierané životné príbehy z našej a zahraničnej duchovnej literatúry, spojené s biblickými textami a veršikom z Piesní Sionských.

Mladší i starší, prostí i vzdelaní, duchovní i laici si do jej skromného bytu na Gorkého ulici v Bratislave chodili po duchovné rady a povzbudenia. Evanjeliom a svedectvom svojho života poslúžila všetkým. Práve cez jej službu mnohí vykročili na cestu za Kristom. Jej telefónne číslo, „linka dôvery 54820“, bolo v prevádzke od pondelka do soboty.

Kvôli svojej chorobe málokedy vychádzala von. Nikto od nej však neodíšiel naprázdno. Z ozdobnej drevenej škatuľky si každý mohol vytiahnuť biblický veršík a pomodliť sa s ňou.

Raz sa spýtala mladého študenta, či si číta Slovo Božie. Povedal, že áno. „Čítam si tam, kde sa mi otvorí.“ Jej ďalšia otázka bola, či videl ako sa orie. „Samozrejme, vyrástol som na dedine.“ „Ako sa teda orie?“ spýtala sa znova. „Brázda vedľa brázdy,“ odpovedal študent. „Ako by vyzeralo pole, keby sme raz tu a raz tam spustili pluh do pôdy? Čítaj si zaradom a nepreskakuj, aj keď niečomu nerozumieš. Písmo sa najlepšie vysvetľuje Písmom,“ poradila nakoniec.

Toto vydanie *Odrobínok* je pripomienkou na túto pozoruhodnú osobnosť slovenského kresťanstva. Jej neľahký, ale vierou naplnený život, v srdciach mnohých zostáva ako trvalé povzbudenie viery hodné nasledovania. S úctou a vďakou Pánovi si na pani doktorku spomínajú všetci, ktorým sa stala duchovnou oporou a učiteľkou.

Pán si ju k sebe povolal za tuhej zimy 27. 1. 1987 v Bratislave a je pochovaná so svojím otcom na cintoríne v Slávičom údolí.

„Pamiatka spravodlivého je na požehnanie.“ Pr. 10, 7a

Kolektív EVS ■

RAMP CEREMONY

por. MARIÁN BODOLLÓ

(Vojenský duchovný, ktorý je v súčasnosti
s našimi vojakmi v Afganistane.)

*„Lebo keď uplynie pár rokov,
nastúpim cestu, z ktorej sa nevrátim.“*

(Jób 14, 22)

Až doteraz som Vám prinášal správy o príprave na misiu, začiatkoch na misii a písal som o našich spoločných vianočných sviatkoch. No nadišiel čas, aby som sa s vami podelil aj o bolestivú skúsenosť, ktorú vojna prináša – smrť vojakov. Nie všetci v Afganistane majú to šťastie, že sa môžu vrátiť domov k svojim živí a zdraví. Zatiaľ vďaka Pánovi, nášho kontingentu sa to nedotklo. Žiaľ, ostatní koalíční partneri to už povedať nemôžu.

Vojak a smrť

Čo sa vlastne vtedy deje? Ako prebieha rozlúčka? Po Bohoslužbe, ktorá sa vykoná v kempe dotýčnej jednotky, sa telo zosnulého prenesie na letiskovú plochu a vykoná sa tzv. Ramp ceremony. Práve v čase odletu ministra obrany Slovenskej republiky, ktorý s vojensko-politickou špičkou navštívil našich vojakov, zahynul 25-ročný vojak z jednotky jedného koalíčného partnera. V takých chvíľach sa príslušníci jeho jednotky, veliteľstva leteckej základne Headquarters Kandahar Airfield (HQ KAF) v Kandaháre vyberú na letiskovú plochu, kde vzdajú poslednú poctu padlému a za zvukov piesne *Amazing grace* a salutovania všetkých vojakov, ho pomaly nakladajú do lietadla. Vtedy sa vykoná spomínaná RAMP CEREMONY. Tým sa jeho misia v Kandaháre aj v tomto živote skončila. A vtedy mi preletia myslou ďalšie slová, ktoré sa modlia bratia katolíci: „*Odpočinitie večné daj mu Pane, a svetlo večné nech mu svieti. Tebe, Bože, patrí chválospev na Sion, Tebe treba plniť sľuby v Jeruzaleme, vypočuj moju modlitbu, k Tebe dôjde každé telo.*“

Otázka a odpoveď

Počas pietnej chvíle si však kladiem aj ďalšie otázky: „Čo sme vedeli o jeho živote? Čo viem o živote mojich kolegov – vojakov? Ako vlastne vnímame týchto mužov v našej spoločnosti?“ Vieme ich len kritizovať, alebo sa snažíme v nich odhaliť aj čisto mužské vlastnosti, o ktorých som už predtým písal? Je príliš jednoduché vysvetliť, že sem chlapi prichádzajú len kvôli peniazom. Je to možno jeden z motivujúcich faktorov, prečo tak ďaleko a tak dlho byť odlúčený od svojej rodiny. No môžeme sa na to pozrieť aj z inej strany a pomôcť si príkladom praotca Abraháma. Praotec, ktorý opustil chaldejský Úr a vybral sa so svojimi preč z domu svojho otca.

Tým, že vojaci sem prišli, opustili dobrovoľne niečo, s čím boli zrastení. Mladšie ročníky svojich rodičov, manželia na pár mesiacov svojich životných partnerov a deti. To je viditeľný svet. Príchodom do nového prostredia sa museli vzdať svojich väzieb ako na príbu-

zenstvo, tak aj citov minulosti. Opustili dobrovoľne to, v čom a kde sa cítili bezpeční. Spomienok na detstvo, ale na druhej strane aj zranení, ktoré v ňom utŕžili. Nadišiel čas, aby konečne prestali robiť za ne zodpovedných iných a sami prevzali na seba zodpovednosť a začali sa pozeráť dopredu. No a po tretie, je to aj duchovná púť. Muž by sa mal vedieť odpútať od toho, na čo je príliš upätý – peniaze, majetok, dobré meno získané prácou. Práve tu, aj keď nie sú vždy život ohrozujúce situácie, prichádzajú vojaci akoby už oslobodení od tohto bremena a pýtajú sa. Už len to, že dokážu položiť otázku považujem za úspech, lebo už museli nad ňou rozmýšľať. A tu sa už vôbec nepýtajú na tradičné rozdiely medzi náboženstvami, ale naopak. Zaujímajú ich samotný Pán Boh a Jeho vzťah k nám, otázka stvorenia, vykúpenia, hriechu a podobne. Práve tu, tisícky kilometrov od domova, sa už neklážeme len po hladine ale snažíme sa ísť do hĺbky, samotnej podstaty bytia. A vďaka Pánovi, zvedavcov a otázok pribúda.

Otázky bez odpovedí

V takýchto okamihoch sám seba dávam akýsi, vnútorný rozkaz: poctivo priznať aj pred nimi, že nedokážem na všetko odpovedať. Aj pútnik by mal priznať, že nedokáže odpovedať na hlboké otázky svojho života. Dokonca by mal prejsť aj ohňom pochybností. No rozhodne sa putovať ďalej, kým sa k tým odpovediam nedopracuje. Možno toto je jedno z riešení, ako duchovne nestagnovať, nájsť svoju skutočnú rolu v živote, ak dokážeme vykročiť z čohosi dôverne známeho. Raz sa naša púť tu na zemi skončí a postavíme sa pred Božiu tvár. A On sa nás bude na mnohé veci pýtať. Prajem vám na začiatku tohto roku, aby ste dokázali hľadať a dopytovať sa na Jeho vôľu, hľadať Ho celým srdcom a najmä Jeho pravdy. Nech raz môžete pred Ním povedať: „Pane, hoci nie vždy som všetkému rozumel, čo si učinil, málokedy som rozumel Tvojim zámerom s mojim životom, no predsa Ťa ďakujem, že som mohol prísť až pred Tvoju tvár. Ďakujem Ťa za všetky požehnané chvíle, ktoré som strávil hľadaním Tvojej vôle a zároveň som mohol k Tebe priviesť aj ostatných hľadajúcich.“ ■

NOVÝ KAZATEL V BRATISLAVE

Koncom leta minulého roka sa v bratislavskom zbore Cirkvi bratskej objavil nový kazateľ. Na prvý pohľad to vyzerá ako prepych – zbor s tromi kazateľmi. Pre tých, čo sledujú vývoj v zbore na Cukrovej to však žiadne prekvapenie nie je. Je to len príprava na udalosti neďalekej budúcnosti. Len pripomenieme, že z materského zboru sa vyčleňuje nový zbor, ktorý už niekoľko rokov v podobe podvečerných bohoslužieb buduje kazateľ Daniel Pastirčák. Takže po ich osamostatnení bude mať zbor na Cukrovej naďalej dvoch kazateľov, ako to bolo doteraz.

NOVÝM KAZATELOM JE MATĚJ HÁJEK

Má 31 rokov, ženatý (s manželkou Evou zatiaľ nemajú deti). Po ukončení štúdia teológie na pražských školách ETS a ETF UK nastúpil v roku 2005 ako vikár do zboru Cirkvi bratskej v Prahe 4 – Šeberov. Tu sa venoval okrem bežných zborových povinností predovšetkým práci s deťmi a dospelávajúcou mládežou. Od augusta minulého roku je (zatiaľ) tretím kazateľom v Bratislavskom zbore CB a učiteľom na gymnáziu C. S. Lewisa. ■

Aká bola Vaša prvá reakcia na ponuku z bratislavského zboru Cirkvi bratskej?

M. Hájek: Moje prvé reakcie bola bezprostredná a jednoduchá – uprímný a snad až nevhodne hlasitý smích. Bylo to totiž tak, že mňa Josef Sýkora pozval z kamarádství „jen tak“ na návštevu do Bratislavy a spojili sme to s tým, že jsem tehdy kázal na nedelňu bohoslužbu na Cukrovej. No a po ní za mnou prišiel takový sympatický usmievavý muž strednej postavy a rovnou se mňa zeptal, či nás nechceť „z té Prahy“ (rozuměj ze sboru CB Praha – Šeberov) vyhnat. Tak jsme se tomu spolu zasmáli a já popravde odpoveděl, že nás ve skutečnosti chtějí „vyhnat“ (RCB v ČR tehdy již delší dobu z ekonomicko-personálních důvodů tlačila na to, aby neměl šeberovský sbor dva kazatele), nicméně že už jsme v podstatě

rozhodnutí přesunout se do jiného sboru CB v Čechách – nepočteného malého společenství poblíž Prahy. Tuto první bratislavskou „nabídku“ jsem tedy bral jako laskavý, nicméně velmi nadnesený žert... Jsem vděčný, že úsměv mi od té doby nemusel z tváře zmizet.

S čím do Bratislavy prichádzate?

M. Hájek: Prišli sme v prvej rade tak trochu vyjukaní z toho, že tak rôznorodé, v mnoha smeroch rozvinuté a životom pulzujúce společenstvo sa môže stať našim novým miestom pre život i službu. Aniž bych chcel byť patetický, je pre nás bratislavské oslovenie ctí. Bereme jej s Evou ako nezaslúžené a tak trochu tajomné pozvanie na dobrodružnú výpravu, ktorá jistě bude někdy únavná, snad i nebezpečná, ale vždy bude nesena nadějí, že to celé není jen náhoda nebo naše

Spýtali sme sa terajšieho správcu a kazateľa zboru CB v Bratislave Josefa Sýkora:

Prečo sa vedenie zboru rozhodlo práve pre Matěja Hájeka?

Josef Sýkora: Matěj Hájek sa medzi nami ako hosť objavil ešte pred tým ako sme začali cielavedome hľadať tretieho kazateľa a hneď nás zaujal svojím premýšľaním, citlivým a hlbokým prejavom, skúsenosťami s vyučovaním etiky na ETS, niekoľkoročnou prácou so stredoškolskou generáciou a predovšetkým svojim vnútorným odhodlaním byť verný Kristovi v realite dnešnej doby. Keď sme sa zoznámili s jeho manželkou Evou, nebolo vlastne čo riešiť a medzi Prahou a Bratislavou začalo rýchlo vytvárať pekné priateľstvo. Popri tom Hájkovi neuveriteľne zázračne zapadali do nášho prostredia, potrieb a predstáv a po roku a pol ich máme tu česť privítať na Cukrovej. Je našim želaním, aby sa u nás Matěj a Eva cítili dobre a našli tu dostatočný priestor a inšpiráciu pre svoj osobný rozvoj a službu Bohu. ■

cestovateľské povyražení. Chceli bychom byť dobrými a vernými spoločníkmi tým, ktorí nás na túto pouť prizvali. A spolu s nimi bychom chceli zváť všetky ostatné, ktoré cestou potkáme, aby se k nám pripojili. Protože věříme, že je to cesta, která má nečekaný a opravdový smysl.

Ako zvládáte presídlenie?

M. Hájek: S prijatím pozvaní samozrejme souviselo i nelehké loučení. Pro naše rodiče, ale i pro mnohé blízké přátele je naše přesídlení podobně smutné jako pro nás. Často se říká, že loučení k životu patří a že přináší dobré věci. Přiznám se, že druhou částí tohoto moudra si nejsem tak jistý. Ještě jsem nepochopil dobrý přínos loučení. O to vděčnější jsem za to, že naše životy mohou být neseny nadějí budoucího a konečně opravdového Shledání. ■

Máme čo zvestovať!

4.- 6. apríla 2013

ZVESTUJEME NÁDEJ

podľa listu Tesaloničanom

PRIHLÁŠKU

si stiahnete na stránke

www.cb.sk

Najistejšou vecou v dnešnej dobe je to, že je neistá. Pred 24 rokmi sme si masovo na námestiach „sľúbili lásku a vraviť pravdu len.“ Nasledujúce roky, žiaľ, nie sú príbehom napĺňania tohto sľubu – dokonca ani v cirkvi nie. Všade zavládla „blbá nálada.“ Škoda reči!

My sme však stále presvedčení, že tam, kde sa zvestuje Božie slovo, je počuť Boží hlas. On je Bohom nádeje, ktorý nás vyslal do sveta ako šípky ukazovať do budúcnosti. Všetko, čo On povedal a urobil od záhrady Eden, cez vrch Golgota, sa presne splnilo. A to je zárukou, že sa splní aj naša prosba „príd' kráľovstvo tvoje.“

Ak o tom pochybujete, tak prídte!

Ak ste o tom presvedčení, tak prídte!

Ak s tým súhlasíte, ale neprežívate to, tak prídte!

Ak chcete, aby pri vašom zvestovaní bolo počuť Boží hlas, tak prídte!

Pozývame kazateľov, farárov, laických kazateľov, katechetov, učiteľov nedeľných besiedok, mládeže, vedúcich biblických skupín, misijných a evanjelizačných pracovníkov, mužov aj ženy zo všetkých kresťanských denominácií na 5. konferenciu na nové miesto ale s osvedčeným rečníkom, lebo ešte stále

MÁME ČO ZVESTOVAŤ!

Hlavný rečník:

DAVID JACKMAN

David sa vracia na konferenciu *Máme čo zvestovať* už po tretí krát. V rokoch 2009 a 2010 sa venoval zvestovaniu biblických prorockiev a biblických príbehov.

Jeho životnou vášňou je výklad a kázanie Biblie. Je spoluzakladateľom Proclamation Trust London, ktorý sa zameriava na podporu vykladania Biblie pre súčasný svet. Prednáša na konferenciách po celom svete a na Cornhill Training Course, ktorej je aj zakladajúcim riaditeľom. Napísal niekoľko komentárov a biblických pomôcok. Český preklad jeho výkladu Jánových listov vyšiel v Návrate domů.

S manželkou Heather majú dve dospelé deti. Voľný čas trávi hrou na klavír, prechádzkami a čítaním historických biografii.

KVAPKA Z KLÁVESNICE TAJOMNÍKA RCB

PORIADOK
A ALGORITMY**Vikipédia vraví:**

Poriadok je spojenie, zoskupenie, zoradenie, usporiadanie entít do skupiny tak, že v nej každá z nich zaujíma určité, jednoznačné miesto. Algoritmus je konečná postupnosť dobre definovaných inštrukcií na splnenie určitej úlohy.

Poriadok

My teraz v našej cirkvi „skloňujeme a ohýbame“ slovo poriadok s veľkým „P“. Je to náš Poriadok, podľa ktorého sme sa doteraz, a dúfam, že aj v budúcnosti, budeme riadiť. Aj keď sa to viacerým nebude zdať, tak **poriadok vo všeobecnosti oslobodzuje**. Poviem pár príkladov. Ak pri návrate domov si kľúče, povedzme od auta, či bytu hneď uložíme na jedno a to isté miesto, tak s veľkou pravdepodobnosťou ich tam najbližšie nájdeme. Na toto samozrejme netreba písaný Poriadok, iba trochu pozornosti. Ako náhle sa však počet používateľov tých istých kľúčov, resp. čohokoľvek iného zvýši, tak už je potrebné minimálne dohodnúť sa o mieste a spôsobe ich uloženia. Tak káže zdravý sedliacky rozum. Potom kľúče, alebo čokoľvek iné nájdú všetci takmer s určitostí veľmi rýchlo. Preto vravím, že poriadok oslobodzuje. Len ho treba raz dobre nastaviť a potom podľa neho konať.

Algoritmus

Toto slovo používajú najmä programátori, matematici, štatistika, a podobne. Ale poznáme ho dobre aj my. V prípade našich kľúčov je algoritmus jednoduchý:

1. otvor dvere na byte

2. zaves kľúče na háčik pri dverách, alebo ich daj do tej malej vázičky...

Toto bol jednoduchý algoritmus, ale predstavte si, že šoférovala manželka. Potom platí: 1. otvor dvere na byte, 2. nespusti manželku z očí, 3. vypýtaj si kľúče (slušne), 4. zaves kľúče na háčik pri dverách (*dlhší proces, výsledok je rovnaký, najbližší odchod nebude stresový*). Verím, že som vás presvedčil.

Poriadok oslobodzuje a dobré algoritmy ho pomáhajú dodržiavať. V prípade nášho cirkevného Poriadku je počet účastníkov cca 1 530 (uvidíme pri štatistike za 2012), teda vzniká veľa kombinácií a variácií. Len pravidlo o ich používaní oslobodzuje. Hlavnou knihou algoritmov je pre nás Písmo sväté, v ktorom na mnohých miestach nájdeme odkazy na to, ako sa dá slobodne a ešte slobodnejšie žiť. Na ilustráciu jeden návod z veľkej knihy algoritmov za všetky:

Dt 6, 6–9

A tak budú tieto slová, ktoré ti ja dnes prikazujem, na tvojom srdci. A budeš im dôrazne učiť svojich synov a budeš o nich hovoriť, keď budeš sedieť vo svojom dome i keď pôjdeš cestou i keď budeš líhať i keď budeš vstávať. Priviažeš si ich na znamenie na svoju ruku, a budú uzlíkom na upomienku medzi tvojimi očami, napíšeš si ich na veraje svojho domu a na svoje brány.

Ivan Markuš

OZNAMY
EVANJELIZAČNO-
MISIJNÉHO
ODBORU CB

Evanjelizačno misijný odbor (EMO) pri Rade Cirkvi bratskej vás pozdravuje v novom roku 2013 a dovoľuje si predložiť vám oznamy a informácie, ktoré vás môžu inšpirovať a povzbudiť.

Misia v Škótsku

Mária Jurčová (Prešov) v septembri 2012 odcestovala do Škótska, aby tam nastúpila do misijnej služby medzi slovenskými Rómami v zbore Govanhill Free Church, Glasgow. Mária píše: „Naučila som deti pieseň Toto je deň a jej rómsku verziu Ada džives a teraz to spievajú vždy, keď ma uvidia... Je našou veľkou túžbou, aby sme Rómov mohli viac napojiť na miestny zbor.“ Sme veľmi vďační tým, ktorí ste prispeli na túto misijnú službu. Ďalšie príspevky sa zbierajú na účte Cirkvi bratskej v SR: 37733152/0200, VS 2012111

Wycliffe Slovakia

Misijná spoločnosť Wycliffe Slovakia v roku 2012 nadviazala kontakt s dvoma mladými ľuďmi z CB. Tomáš Prištiak (Levice) sa v lete zúčastnil krátkodobého pobytu v Ghane a pomáhal pri nakrúcaní dokumentu o preklade a aplikácii Biblie v jednotlivých regiónoch. Začiatkom októbra 2012 bola prijatá do Wycliffe Lenka Timková (Prešov), ktorá sa bude zameriavať na projekty, ktoré sú pripravené na rozbehnutie, ale im chýba zabezpečenie.

Pre záujemcov o zahraničnú misiu Wycliffe organizuje koncom júna akciu pod názvom MISSION imPOSSIBLE 2013. Viac informácií sa dozviete z pozvánky na: www.wycliffe.sk

OM Ghana

Lenka Slobodová (Trnava) sa začiatkom decembra vrátila z takmer ročného pôsobenia v Afrike, v rámci misijnej organizácie OM Ghana. O svojich skúsenostiach hovorí: „Tento rok bol pre mňa úžasným požehnaním, absolútnou výzvou a tvrdou školou života. No taktiež to bol čas budovania sa v dôvere Bohu, spoznávanie samej seba a pozorovania Božej práce v cudzom prostredí.“

Kontakt na Lenku:

lenka.svobodova@gmail.com

KMP 2013

Prípravný tím Krátkodobých misijných pobytov (KMP) organizuje aj v lete 2013 niekoľko aktivít: Ukrajina, Mukačevo – stavba modlitebne, misia medzi deťmi a mládežou (20.–29. 8.)

Slovensko, Michalovce – prestavba modlitebne CB, misia v meste (20.–29. 8.)

Škótsko, Glasgow – pomoc zboru Free Church v službe Rómom (3.–13. 8.)

Prihlásiť (termín do 20.4.) a informovať sa môžete na adrese: kmp.ukrajina@cb.sk

VÝPREDAJ SPRAVODLIVOSTI

ŠTEFAN MARKUŠ,
Predseda redakčnej rady

V Biblii sa slová „spravodlivosť, spravodlivý“ opakujú veľmi často. O kritickom myslení však v nej nenájdeme ani zmienku. Prijmeme pracovne predpoklad, že novodobý slovník pod kritickým myslením myslí naozaj na ľudskú schopnosť rozsudzovať medzi dobrom a zlom. Fungovalo v časoch starého Izraela všetko tak ako fungovať malo? Čo si počať s výpoveďou kráľa Dávida? Jeho konštatovanie, že *„Lepšie je to málo, čo má spravodlivý, než hojnosť, čo majú mnohí bezbožníci...“* (Ž 37, 16) – je mnohohravné, i keď presne nevieme o akú spravodlivosť ide. Sú vari bohatí občania automaticky nespravodliví? Určite nie. A majetní či nemajetní môžu byť zbožní aj bezbožní. Zaujímavé však je, že morálne problémy ľudí sa zväčša začínajú bezbožnosťou. Dávid zrejme myslel na spravodlivosť, ktorá spočívala v neustálej ochote prisúdiť Bohu a blížnemu to, čo mu patrí. Iba takáto spravodlivosť robí človeka schopným rešpektovať práva iných a vnášať do ľudských vzťahov porozumenie – nezávisle od majetku. Spravodlivosť voči hocikomu je cesta k spoločnému dobru. Pred zákonom sveta sme všetci rovní a sociálne pomery kohokoľvek nesmú ovplyvniť našu spravodlivosť. Zachovať sa spravodlivo aj voči tým, čo majú veľa, je príkazom svedomia, resp. kritického myslenia. Albert Einstein raz povedal, že „Nech sú dobrí a spravodliví ľudia akíkoľvek, už len kvôli nim sa oplatí žiť.“ Boh stojí rezolútne na strane spravodlivých, či sú chudobní alebo bohatí. Spravodlivosť patrí od pradávna medzi základné kresťanské aj spoločenské hodnoty.

Problémom postkomunistickej éry je, že so spravodlivosťou sa

Člen jednej správnej rady
nás na porade presviedčal,
že problémy spravodli-
vosti a justície na Sloven-
sku súvisia s absenciou
kritického myslenia.
Postmoderná filozofia,
nedostatok kritického
myslenia tak stotožňuje
s absenciou ľudského
svedomia. Ak ľudia
nedokážu rozlišovať
medzi dobrom a zlom,
potom im už chýba
kritický pohľad
na vec.

kupčí. Pre vplyvných, bohatých a mocných je obchodným artiklom. Jeho cena záhadným spôsobom mení nespravodlivosť za zdanie spravodlivosti. Bohatý hriešnik hrá v spoločnosti prím. Vyhráva súdne procesy. Všetko je zrazu naopak. Do nášho vedomia vstupuje zrazu potreba kritického myslenia. Čo to však je? No, je to schopnosť, ktorá by mala pomôcť rozpoznať realitu. Bráni nepodľahnúť náhlým dojmom, mienke silnej osobnosti, ideológii politickej strany alebo populizmu médií. Kritické myslenie spočíva v tom, že dokážeme zaujať odstup a vieme si vytvoriť, na základe osobnej vedomosti a skúsenosti, vlastný názor. Nanajvýš aj na poznatkoch iných dôveryhodných osôb. Heslo „Neboj sa používať svoj vlastný rozum“ (Emmanuel Kant) je v dnešnej dobe veľmi príhodné. Najmä preto, lebo evidentne vnímame, že namiesto odhalených bezbožníkov sú stíhaní tí, ktorí ich odhalili (po politike, justícii, prokuratúre už aj v cirkvi). Kto, ak nie kresťania potrebujú mať odvahu analyzovať, vyhodnocovať, vysvetľovať a znižovať riziko, aby naše myslenie (svedomie) neovplyvňovali falošní hlásatelia vydraženej pravdy, ktoré výhodne kúpili – ako komoditu – na nejakej aukcii?

Pán Ježiš ľudstvu zanechal múdru inštrukciu. Stretol colníka, ktorý nebol ďaleko od okrádania iných a povolal ho za svojho učeníka. Svoj úmysel zdôvodnil nezvyčajne: *„Neprišiel som povolať spravodlivých, ale hriešnikov“* (Mt 9, 13). Bohatí, chudobní, hriešnici aj nevinní. Rozlišovať medzi nimi nám má pomôcť kritické myslenie. Naše praktické použitie Bohom darovaného svedomia.

DIALÓG

02/2013, VI. ročník

MLADÝCH

EDITORIAL

S bratmi sme si v istom období vytvorili taký zvyk, že cez prázdniny sme si spolu pozreli nejaký horor. Ja som dostala na Vianoce Rodriguezovskú klasiku *Od súmraku do úsvitu* z roku '96. Vraj horor o upíroch. Sedíme, pozeráme,... a zrazu titulky. „To čo má byť? Kedy príde tá strašidelná časť?“ Boli sme trochu sklamaní, čakali sme od toho viac, preto sme sa rozhodli to napraviť. Takéto momenty istí klasika ako *Zmeškaný hovor* (konkrétne dvojka), avšak nie americká verzia, ale japonská. Kto už niekedy videl japonský horor, tomu nemusím nič vraviť. Minimum krvi a psychologické šialenstvo. V tomto prípade napríklad malé japonské dievčatko v nočnej košeli, šialeným pohľadom, infantilným smiechom, z ktorého behal mráz po chrbte a zašitými ústami. No fuj. Nikdy viac.

Koľkí z vás si pamätajú Emo? Čudne oblečení ľudia počúvajúci depresívnu hudbu a častokrát trpiaci sebapoškodzovaním? Dobrovoľne plávajú v temnote s odôvodnením, že iba tak dokážu prijímať a prejavovať tú pravú hĺbku emócií, iba keď cítia bolesť, tak sa cítia živí... Popravde, iba žijú v ilúzií toho, čo je normálne. Zdravý človek nepotrebuje mať krv tečúcu zo svojej končatiny. Nepotrebuje cítiť bolesť, aby sa uistil, že je živý. Cíti emócie dostatočne intenzívne aj vo všednosti svojho života.

Existujú vôbec horory, ktoré majú nejakú umeleckú hodnotu? Alebo je to obyčajné dráždenie našej psyché? Naplňam sa temnotou a „režem“ svoje nervy a vnútro, ale bez toho, aby som si chcel reálne ublížiť? Otupujem sa?

Akokoľvek, pravdou ostáva, že nad väčšinou najdesivejších hororov minulého storočia sa už môžeme iba zasmiať...

Nad'a Klaudíny

redakčná rada:

Eva Myjavcová (predsedníčka)
Juraj Institoris
Bohuslav Piatko

redakcia:

Jana Lesňáková (Cabadaiová)
Šimon Evin
Nad'a Klaudíny
Juraj Sabol

grafické spracovanie: **Nad'a Klaudíny**

KONTAKTY:

vedúca redaktorka: **Eva Kianičková**
e-mail: **kianickova.eva@gmail.com**
mobil: **+421 903 822 042**

KOMENTUJTE témy z Dialógu aj z Dialógu mladých! Takisto, ak radi píšete **BLOGY**, alebo robíte **FOTKY**, neváhajte a ozvite sa nám, radi vám dáme priestor pre uverejnenie! Svoje reakcie a iné príspevky nám posielajte na:

dialogmladych@gmail.com

Takisto sa môžete zapojiť do diskusie na:

www.mediasvatava.sk

Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu :)

HORORY SU COOL

spýtali sme sa

1. Pozeráš horory?
2. Prečo?

1. Nie

2. Pretože keď si predstavím, že čo ma to vlastne tak priťahuje (rád som ich pozeral), tak rozmýšľam, či je to OK. Ten strach, zlo, démoni, alebo čokoľvek to je, je pre mňa v istom zmysle priťažlivé, lebo mi to naháňa strach a rád sa bojím (ale len pri hororoch :D). Nemám v tom úplne jasno a pevný názor, ale to, čo som už spomenul, mi minimálne navodí otázku, či je to OK. Myslím si, že ako kresťan by som si mal vyberať, čím sa plním. Keď sa budem plniť odpadom, tak odpad zo mňa asi aj vyjde.

Dalibor Beregszászi

1. Áno

2. Priťahuje ma zlo. V umení je zlo – podľa mňa – omnoho efektívnejšie, údernejšie. Dokáže znepokojiť, vyľakáť... opojiť. Rád sa „bojím“. Taký strach je trošku výsadou, lebo je skutočný, no jeho príčina je imaginárna. Paradoxom je, že človek ju dokáže vyhodnotiť ako nereálnu, a pritom si zachová skutočný strach – najmä však vďaka momentu prekvapenia. Presne, a ten moment prekvapenia spôsobuje pre vnímanie človeka to, že aj imaginárnu príčinu považuje za skutočnú, na krátky okamih. V tom je horor umeleckým skvostom. A horory – uprednostňujem skôr také psychologické, mysteriózne (nie krvilačné a čisto vraždiace), prípadne historické, ako je film Sauna. Tam sa všetko skĺbilo dovedna, takže Sauna je úplne podľa môjho vkusu.

Stano Olejár

Požiadali ma, aby som napísal pár slov k tomu, čo si ako lekár myslím o hororoch a o ich sledovaní. Na začiatok, aby sme si vyjasnili pojmy, tak pod slovom horor rozumiem taký film, ktorého hlavným cieľom je diváka vydesiť, vyľakáť, vystrašiť, vyvolať úzkosť, znechutiť, zhnušiť...*, jednoducho, divákovi aspoň trochu „pocuchať nervy“.

Bohužiaľ, keďže som lekár, skôr ako sa dostanem k hororom, si nedokážem odpustiť jednu všeobecnú poznámku. Totiž, sledovanie televízie (bez ohľadu na to, či ide o Spektrum, Discovery channel, alebo horory, akčné filmy, komédie, či reality show...*) je vysoko zdraviu škodlivé. My „západná civil-

sa má tak, že používanie počítačov a telesná nečinnosť z toho vyplývajúca do určitej miery byť musí a už aj táto určitá miera je príliš veľa. A televízor v zásade nemusí byť vôbec. Nechcem tým povedať, tak teda televízor nepozerať vôbec, ale ak chceš presné číslo, tak pozeráť televízor viac ako pol hodinu denne je, podľa môjho názoru, príliš veľa. Pokiaľ niekto povie, ja televízor skoro vôbec nepozerám, miesto toho sa idem hýbať, tak nemám pochybnosti o tom, že robí dobre pre svoje zdravie. Pokiaľ však niekto povie (resp. nepovie, ale to tak žije), ja radšej pozerám televízor, miesto toho aby som sa namáhal nejakým pohybom, tak tie pochybnosti mám a veľké.

izácia“, a teda aj my Slováci, vrátane našej mládeže, sme jednoducho priveľmi „upozeraní“, „usedení“, „zaspatí“, „zlenivení“, „rozkytnutí“, „ohlúpnutí“...*, a okrem iného máme aj práve z toho veľa zdravotných problémov. Jednou z hlavných príčin tohto stavu je, že dlhé hodiny vysedávame pred televízormi a monitormi počítačov. Vec

Ale podme pekne k tým našim hororom. Keďže cieľom hororov je „pocuchať nám naše nervy“, u niektorých ľudí to ide veľmi ľahko. Je medzi nami skupina ľudí, ktorí sú jednoducho takí, že majú „slabé nervy“. Človek so „slabými nervami“ pozerá horory, a potom sa bojí byť sám, potom mu ešte dlho behajú zimomriavky po chrbte a nemôže po večeroch

zaspať, ešte dlho sa strháva zo snov s hororovou tematikou, ešte dlho sa znenazdajky ľaká, keď niečo niekde buchne... * Takže, čo s tebou, ak máš „slabé nervy“ a cítiš, že ti horory nerobia dobre? Nuž rada je jednoduchá, horory vôbec nepozeraš a cieľene sa im vyhýbaj, aj keď práve preto nebudeš in, lebo veď všetci pozerajú a je to super zábava, alebo keď sa niekto práve preto, že ty také nepozeraš, bude nad tebou pousmievat... *, o nič podstatné si neprišiel.

Samozrejme, tých so „slabými nervami“ je menšina, väčšina z nás má „normálne nervy“, a niektorí z nás dokonca „silné nervy“, že s ním nepohne ani Dracula vynásobený Frankensteinom. Čo teda

možno povedať k téme pozeranie hororov tými „väčšinou s normálnymi nervami“? Sú horory zdravotne neutrálne a pokiaľ ich subjektívne vnímame ako dobrú zábavu, nemôžu nám uškodiť, alebo nám sledovanie hororov prináša určité zdravotné riziká? Je pravda, že z prílišného pozerania hororov sa ešte nikto nezbláznil, napriek tomu by som bol v tomto smere opatrný, minimálne z týchto dvoch dôvodov:

- Filmový horor ide ruka v ruku so stresom u diváka, ak nie, tak to nie je horor, alebo je to mizerný horor. Ide ruka v ruku so stresom a so všetkými jeho nepriaznivými dôsledkami. A nadmerného a škodlivého stresu máme v našich životoch viac než dosť.

- Filmový horor ide ruka v ruku s negatívnosťou v tom najširšom slova zmysle – negatívnymi pocitmi, negatívnymi myšlienkami, negatívnymi očakávaniami, negatívnym pohľadom na svet, bezmocnosťou, zúfalstvom... *. Keď do počítača opakovane nahrávame negatívny software, tak jeho hardware zostane stále ten istý, aký bol na začiatku. Ale človek žiaľ nie je počítač. Keď do človeka opakovane nahrávame negatívny software (napríklad horory), tak to postupne zmení aj jeho hardware (mozog), ktorý sa stane tiež „negatívny“ a bude fungovať „negatívne“. To platí bez výnimky pre všetkých ľudí, a zvlášť pre deti a mladých, ktorých mozgový hardware je extra tvárny a formovateľný. Práve k takýmto poznatkom dospela v posledných výskumoch moderná veda, ktorá sa volá neurobiológia mozgu.

Každopádne či už horory nepozeraš, lebo ti je to odporné, alebo pozeráš, lebo je to pre teba umelecký zážitok a relax, všeobecný princíp zostáva stále rovnaký, vôbec nie je jedno, na čo upriamujeme svoju pozornosť, ako trávime svoj voľný čas, čím naplníme svoje životy... *

(...*si inteligentný čitateľ, preto dosad' podľa vlastnej fantázie)

Stano Kollár

tieto články, ako aj mnohé iné, nájdete na
dialog-mladych.blogspot.com

The Shining / Osvietenie

(1980, S. Kubrick, podľa knihy S. Kinga)

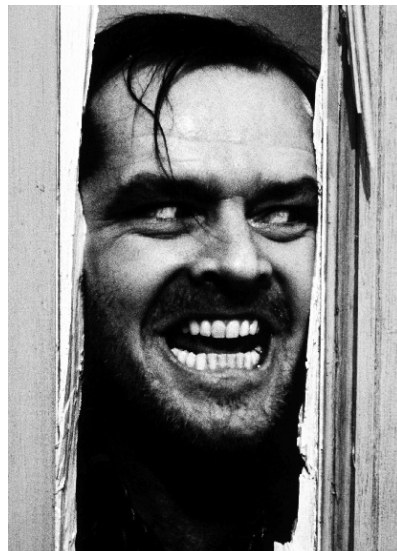
Začínajúci spisovateľ Jack (Jack Nicholson) prijíma pracovnú ponuku byť správcom odľahlého horského hotela, ktorý je v zime úplne prázdny. Počas pracovného pohovoru sa dozvedá o tragédii, ktorá sa tu v minulosti stala. Jacka však táto informácia neodradí, pre spisovateľa je predsa pokoj a samota ideálna kombinácia pre úspešnú prácu. Jackova manželka Wendy (Shelley Duvall) a ich syn Danny (Danny Lloyd) prichádzajú do hotela spolu s ním, a videnia malého chlapca už dávajú tušiť, že luxusný hotel skrýva hrôzy, ktoré čoskoro začnú ovplyvňovať jeho obyvateľov.

Ak sa niekto rozhodol pozrieť si film Shining a pri vyberaní filmu si nevšimol jeho žánru, už pri úvodných tónoch filmu

vyčítí, že ide o horor. Na začiatku filmu vidíme krásnu prírodu, hory, lesy a auto idúce úzkou cestou, tiahnuco sa týmto krásnym prostredím. Ale z ponurých tónov hudby, ktorá postupne prechádza do rôznych zhlukov vysokých tónov, cítime zlo, nebezpečenstvo, šialenstvo...

Hudba, zvuková kulisa a zvukové efekty zohrávajú vo filmoch vo všeobecnosti veľmi dôležitú úlohu, pretože divák dokáže podvedome, viac či menej, emocionálne naladiť.

V tomto filme je veľmi efektná a zároveň efektívna kombinácia ponurých, nízkych a vysokých, akoby „vreštiacich“ tónov. Spolu s ozvenou buchotajúceho písacieho stroja a duniacich koliesok

autička-trojkoľky, na ktorom sa malý chlapec premáva prázdny priestorom obrovského hotela, postupne vyvolávajú v divákovi pocity stiesnenosti a prichádzajúceho zla.

V každom filme nás, okrem hudby, silno vtiahujú do deja práve hlavné postavy príbehu. Jack Nicholson ktorému sa postupne pod kožu dostáva nadprirodzené zlo je nesmierne presvedčivý. Jeho výraz tváre a šialené pohľady v nás vyvolávajú pocit akoby sme boli v hoteli spolu s ním. Sú to práve emócie zračiace sa v tvárach hercov, ktoré divák veľmi presne zachytáva a pokiaľ má pocit, že sú autentické, ľahko sa s hercami stotožní. Mnoho hororov v nás dokáže vyvolať napätie, strach, či dokonca des, iba prejavmi emócií hlavných postáv v kombinácii so správnym hudobným pozadím.

Ako v mnohých iných filmoch tohto žánru, aj tu hrá istú úlohu nadprirodzeno a jeho postupné prenikanie do myslenia a správania ľudí. Avšak to, čo v nás vyvoláva strach a napätie, je predovšetkým izolácia hlavných postáv a jej psycho-

logický vplyv na ich osobnosť. Kamera, strih, hudba, toto všetko nám režisér predkladá tak majstrovsky, že obrovská farsa samoty a pocit izolácie na nás silne doliehajú počas celého filmu. Sme svedkami psychologickéj drámy, ku ktorej sa po jej pozretí v myšliach vraciame znova a znova, ale nie v podobe nočných môt, ale v úvahách nad rôznymi prvkami tohto filmu.

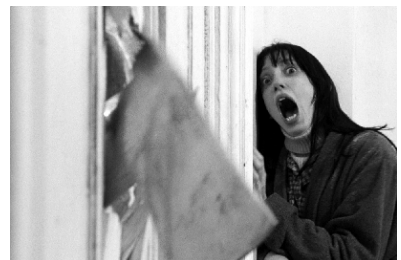
Samozrejme, nie je horor ako horor. Medzi filmami tohto žánru je niekoľko výnimočných a kvalitných, ale tiež množstvo takých, ktoré by som nikomu pozerat' neodporúčala. Sú to filmy, ktoré sa snažia v divákovi vyvolať strach krvavými scénami, brutalitou vražd či prítomnosťou duchov a démonov. Ja osobne nemám rada ani príliš mnoho zvukových efektov, keď sa režiséri snažia vyvolať v nás strach neočakávaným, silným zvukom. Je pravdou, že sa takéto neočakávané zvuky zľaknem, ale v konečnom dôsledku nie som vystrašená, iba vnútorne vystresovaná.

The Shining/Osvietenie (a ďalšie kvalitné horory) nám poskytujú priestor na

prežitie emócií strachu a napätia aj bez prílišného násillia, krutosti, zvukových šokov či útokov duchov a démonov. Preto, keď máme náladu na horor a chceme zažiť trochu príjemného strachu, venujme dostatok času správne mu výberu filmu. Pretože to, čo si raz pozrieme ostane v našom podvedomí a možno i vedomí, ešte dlhý, dlhý čas. Ak si chceme pozrieť horor, pozrime si taký, ktorý je skutočným umeleckým dielom a nezaťažujeme svoje mysle a prežívanie niečím, čo nám v konečnom dôsledku viac ublíži ako nás zabaví.

Ráchel Uhrinová

absolventka psychológie na UCM v Trnave a teológie na UMB v B. Bystrici

požehnanie cez myseľ

„A pokoj Boží, ktorý prevyšuje každý rozum, uchráni vaše srdcia a vaše mysle v Kristovi Ježišovi. Napokon, bratia, upriamte svoju myseľ na všetko, čo je pravdivé, čestné, spravodlivé, čisté, láskyhodné a úctyhodné, to, čo je cnostné a chvályhodné.“ Flp 4, 8–9

Ako kazateľ, rád žehnám. Žehnať môže kresťan, ktorý chodí v poslušnosti voči Božiemu slovu a žije v kontexte cirkvi. Žehnanie je v zhromaždení Božieho ľudu, pre zhromaždenie Božieho ľudu a cez zhromaždenie Božieho ľudu. Prečo to spomínam? Pre dve veci. Prvá: Boh chce požehnávať svoje deti, aby cez svoje deti, žehnal ďalej naše susedstvá, sídliská, mestá. Druhou je, že vidím dychtivú túžbu ľudí po Božom požehnaní. Myslím na spaľujúcu túžbu ľudského srdca po požehnaní od Večného, Mocného, Záchrancu a Lásky. Naším Záchrancom je Ježiš. „Ešte nie“ veriaci to požehnanie hľadajú inde (často aj veriaci).

Boh chce žehnať a na druhej strane je človek, ktorý po požehnaní túži. Som veľmi rád, ak som do toho zapojený...

Náš biblický text je žehnanie. Žehnanie podľa Biblie má veľký súvis s rozumom, myslou. Boh, ktorý prevyšuje naše rozumy dá pokoj, mier, ochranu našim srdciam a myslí-rozumu. Tieto dva ľudské duševné zdroje rozhodujú o všetkom. O tom, či budeš radujúci sa človek, alebo depresívny. O tom, či budeš mať potešenie v hriechu a preto hrešiť,

alebo hriech budeš nenávidieť. O tom, či sa budeš vedieť ovládať, alebo nejaké pudy budú ovládať teba.

To však nepríde samo od seba. Boh žehná a my požehnanie vierou prijímame. Identifikujeme sa s ním a pevne ho včleňujeme do svojho života. O tom, ako sa to deje hovorí verš deviaty. „Upriamte svoju myseľ na... pravdivé, čestné, spravodlivé, čisté... cnostné...“ Našu myseľ na 90 % upriamujeme očami. Hrôz okolo nás je príliš veľa. Máme do nich prinášať pokoj a nádej.

Zváž, aké príbehy vpúšťaš do svojej mysle. Zváž, či chceš žehnať, alebo sa ďalej motať, ako zombík.

E.

<http://ranajksjezisom.blogspot.com>

BLOGervin

Mesites

Křesťanská turistická agentura Mesites již patnáctým rokem nabízí ubytování v apartmánech u moře v Chorvatsku za skvělé ceny!

LETNÍ DOVOLENÁ V CHORVATSKU

V nabídce najdete celkem 23 apartmánů v 8 vilách.
Lokalita: Istrie, Marušići u Makarské, ostrov Pag.
Celková kapacita všech apartmánů: 125 osob
Apartmány jsou různé velikosti: pro 2 až 13 osob

Vily jsou vzdáleny od moře 20 až 600 m.

Ceny apartmánů při plné obsazenosti se pohybují:

- v červnu a září: 5 až 10 €/osobu/den
- v červenci a srpnu: 7 až 20 €/osobu/den

Podrobnosti, fotografie vilek, jednotlivých pokojů, pláží atd. najdete na:

www.mesites.cz

Využitím služeb "Mesites" současně podpoříte misijní práci manželů Dohnalových v Chorvatsku.
Objekty jsou ideální pro rodinnou, sborovou dovolenou i dovolenou studentů a mládeže.

Objednávejte, dokud jsou ještě volné termíny!

kata.mesites@seznam.cz

Skype: katadohna1 GSM: +385911235424

Zapojte sa aj vy do tvorby Dialógu: svatava@internet.sk,
v diskusnom fóre na: www.mediasvatava.sk, aj písané na adresu redakcie.